

KBH

NR 24 · SEPTEMBER 2007

UPDATE

Mere Metro
- Til Amager og lufthavnen

TOP + FLOP

Inddampet sydesalt
- Adrian Hughes

BYDEL

Amager
- Lortø eller boheme-paradis?

OLD SCHOOL

Christianhavns Torv
- Sump blev city

DEN STORE

KØBENHAVN UNDERGROUND

Byer kan også
vokse nedad

PORTRÆT

KASPER EISTRUP

Kunst, kaos og lyserød – mød maleren
og Kashmirfrontmanden Kasper Eistrup

KULTUR

DEN STORE TEATERGUIDE

Sæsonen er skudt i gang
– vi giver overblik over byens scener

GRATIS

72 SIDER

UDVIDET
NUMMER

making room for personality
made by you

Personlighed handler ofte om overbevisning – om hvad du tror, og hvordan du tror, du tror. Virkeligheden kan sagtens være en anden. Det er det, der gør den interessant og nuanceret. Skab dit eget rum efter din egen overbevisning.

Montana
www.montana.dk

KILDEMOES®
liv i bevægelse

Find din forhandler på kildemoes.dk

DEN STORE **UNDER BYEN 14**

Fleretagers stormagasin under Rådhuspladsen og kunsthall i Carlsbergs gamle ølkældre. Vi er så småt ved at (gen)opdage at en by også kan ligge *under* jorden.

PORTRÆT **KASPER EISTRUP 28**

Mest kendt som frontmand i Danmarks vel nok største rockband, Kashmir, men Kasper Eistrup laver også billedkunst hvor bortvendte hoveder og masker går igen. Vi har mødt ham.

GUIDE **TONSVIS AF TEATER 42**

Teatrene er vendt tilbage til scenen efter sommerferien. Der er rigtig mange af dem i byen, og det kan være svært at holde overblikket. Vi guider igennem for både novicer og eksperter.

BYDEL **LORTEØEN? 60**

Udråbt af medierne til det hippe, nye Vesterbro for et par år siden, men man kan vist ikke helt hive Amager ud af en Amager'kaner. Vi har besøgt øen med det ildelugtende tilnavn.

14

KBHNYT 06

DEBAT 10

STEDET 13

TING OG LIV 22

KEND KBH 26

KØKKENGEAR 36

TOP+FLOP 38

STOLE MED LYS 52

MUSIK I KBH 56

KØBENHAVNERE 58

OLD SCHOOL 66

28

24

42

58

UPDATESSEP 12 RIGSARKIVET

24 STRANDBOULEVARD

40 MERE METRO

64 GRØNTTORVET

KBH ONLINE

FORSIDE ABONNEMENT ANNONCERINFO JOB DISTRIBUTION ARKIV KONTAKT

AFSTEMNING

Burde Tivoli have fået lov til at bygge Norman Fosters 192 meter høje tårn ved Rådhuspladsen?

Ja	67 %
Nej	30 %
Ved ikke	3 %

Antal stemmer: []

Resultatet offentliggøres i det kommende nummer af KBH

STEM PÅ KBH II

- KØBENHAVN
- DEMOKRATI

I sidste nummer inviterede vi københavnere til nu at stemme om aktuelle byspørgsmål på vores hjemmeside. Og det gik fint. På kort tid modtog vi mere end 700 stemmer på om Tivoli burde have fået lov til at bygge Norman Fosters hoteltårn i hjørnet mod Rådhuspladsen. Vi er dog blevet bekendt med en fejl i systemet der betød at man med en lille smule IT-snilde kunne stemme flere gange. Da vi ønsker et troværdigt billede af københavnernes holdninger, har vi derfor suspenderet afstemningen og er netop nu i færd med at lave et mere sikkert stemmesystem. Vi skulle gerne være kørende igen fra omkring den 10. september.

DUBAI HAR NÅET TOPPEN

- DUBAI
- SKYSKRABERE

Den 21. juli satte Dubai en spektakulær rekord. Også den dag blev der nemlig bygget 4-5 etager til Burj Dubaiskyskraberen der dermed passerede verdens hidtil højeste bygning, Taipei 101 i Taiwan på 509 meter. Og så er der endda hele to år til Burj Dubai står færdig. Hvor høj den ender med at blive, er en hemmelighed som entreprenøren af konkurrencehensyn ikke vil røbe. Men den bliver mindst 818 meter, og nogle gætter på en endelig højde på 1.011 meter eller 216 etager.

GUIDE TIL ARKITEKTUREN

- KØBENHAVN
- ARKITEKTUR

Byens arkitektur er ikke længere noget der kun optager arkitekter og de særligt indviede. Heldigvis! Copenhagen X hjælper alle os andre nygerrige med at gå på opdagelse med sin nye bygguide *Ny arkitektur i Hovedstaden*. I en opdateret 2007-version med gennemgang af 81 aktuelle projekter – fra Amager Strand til Tietgenkollegiet. Gennemillustreret og i lækkert håndholdt design til at tage med på spadsereturen. Kan købes på dansk og engelsk for 75 kr.

NORDENS BARCELONA

- KØBENHAVN
- HOMO-BOOM

Bøsser og lesbiske turister er vilde med København. Stadigt flere lægger vejen forbi, og sommeren har blandt andet budt på gaycruise hvor 2.000 homoseksuelle er stævnet ud fra Langelinie. Det er især den danske tolerance der trækker, melder rejsebureauet Pink Viking som har specialiseret sig i rejser til bøsser og lesbiske. "Vi har arbejdet på at promovere København i udlandet de sidste ti år, og nu batter det noget. Der kommer flere homoseksuelle turister til byen, og mange af de store hoteller viser interesse for at samarbejde med os og få mærkatet 'gay friendly,'" fortæller Alis Engberg Sørensen fra Pink Viking til Jyllands-Posten.

>KBHkort

SPARK TIL BYEN

En ny forening er kommet gungrende ind på ravkædejuntaens jagtmarker. spARK kalder foreningen sig som er blevet født i ærgrelse over de mange markante byggerier der aldrig får lov at se dagens lys. Det er projekter som

FISK, FISK, FISK

Danmarks Akvarium har længe været plaget af pladsmangel til sine elektriske ål og alle de andre vandskabninger. Nu får det en ny og større afløser. Den Blå Planet er navnet på det nye mega-

Tivoli-højhuset, Krøyers Plads og en hel stribe andre der rutinemæssigt skydes ned af enkeltsagsgrupper med ønske om at bevare byen som den er. Nu vil spARK give dem kamp til strengen.

KØBENHAVN

NY ARKITEKTUR

MULTIARENA FINALE

KØBENHAVN

SPORTSHAL

Dysten om hvor en ny multiarena skal ligge er måske afgjort. Bella Center, Parken og H.C. Andersen Arena Park i Høje Taastrup har gennem flere år kæmpet for at lægge jord til en stor indendørs sportsarena til københavnere, men nu ser Parken ud til at tage stikket hjem. FCK-formand Flemming Østergaard har præsenteret et Columbusæg der indbefatter et skydetag der på mindre end tyve minutter kan rulles henover Parken og omdanne den til en lukket hal. Samtidig kan en lydæt væg sænkes ned midt i salen, så man får to opvarmede arenaer med plads til henholdsvis 15.000 og 20.000 siddende tilskuere. Og det hele kan være klar om lidt over to år.

akvarium til 630 mio. kr. der kommer til at ligge i vandkanten på Østamager og skal være af høj arkitektonisk standard. Men vent lige med at hoppe på metroen – projektet ventes først færdig i 2012.

■ **LETTE BANER**
Godt nyt til køtrætte bus- og bilpassagerer: Region Hovedstaden har afsat tre mio. kr. til udviklingen af et letbaneprojekt langs Ring 3. Samtidig har De Konservative meldt ud at staten skal investere i moderne sporvogne og letbaner i de største danske byer.

■ **CYKELHIT I PARIS**
Allerede få uger efter at flere tusind bycykler blev sluppet løs i Paris, ligner projektet en succes. Hver cykel bliver brugt seks gange om dagen.

■ **DØD MUSIKUGE**
Copenhagen Music Week er pludseligt afgået ved døden – blot et år gammel. Den løb af stablen 25. oktober til 2. november sidste år, men opgives nu som en fast årlig begivenhed, blandt andet på grund af manglende sponsorkroner. Vi kondolerer.

■ **GRATISSUCCESS**
Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst kan glæde sig over ordningen med gratis entré. Nationalmuseet mere end fordobledes antallet af gæster sidste år mens Statens Museums besøgstal steg med 63 pct.

■ **DR BYEN SOM TURISTMÅL**
Den massive omtale af DR Byen på Amager har skabt stor interesse for at se det budgetbelastede byggeri. "Busselskaber over hele landet har gjort DR Byen til en del af deres pakkerrejser," skriver DR i en pressemeddelelse.

■ **KIRKER LUKKES**
For første gang i 40 år skal der lukkes kirker i København. Kirkeledelsen i København lægger op til at mindst ti kirker skal tages ud af brug, og at en del af sognene i stiftet lægges sammen. Årsagen er det faldende medlemstal.

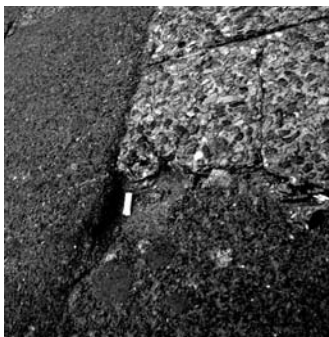
KOVENDING PÅ KLØVERMARKEN

 AMAGER

 ARKITEKTUR

Mange læsere vil huske den kinesiske boligmur der længe har været planlagt omkring Kløvermarken på Amager. Men nu har teknik- og miljøborgmester Klaus Bondam foretaget en kovending. Der skal fortsat bygges på kløvermarken, men kommunen bør ikke på forhånd lægge sig fast på en løsning, mener borgmesteren nu. I ste-

det skal der udskrives en åben arkitekt-konkurrence om boligerne. Kurskiftet hilses velkommen af naboer, brugere af Kløvermarken og Arkitektforeningen, men truer med at sprænge hele projektet da den ene af de oprindelige aftaleparter, SF, taler om tillidsbrud og ikke længere føler sig forpligtede af aftalen.

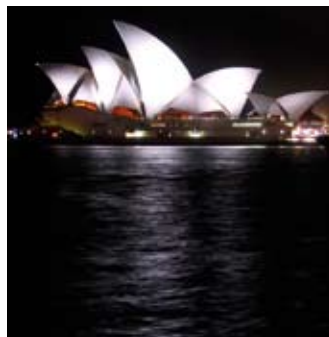

TID TIL FLISER

 CITY

 GADEBELÆGNING

Mens vi venter på friske fliser på Købmagergade, har kommunen lavet en brugerundersøgelse: Hvordan anvender man bedst de 40 mio. kr. der er afsat til at renovere og forskønne området? Blandt de største borgerønsker var at få orden på cykler og skrald, skabe miljø med træer og bænke, og – ikke mindst – få en ny, flot gadebelægning. Teknik- og Miljøforvaltningen udskriver i efteråret en international projektkonkurrence med udgangspunkt i brugerundersøgelsen.

VERDENS KANON

 SYDNEY

 KULTURSKATTE

Der er noget at glæde sig over i kanonglade Danmark. Jørn Utzons operahus i Sydney er blevet optaget på listen over verdens ypperste kulturskatte – sammen med Frihedsgudinden, Den Kinesiske Mur, Pyramiderne og 800 andre af verdens største kulturskatte. Operahuset er enstemmigt blevet valgt ind på World Heritage List af en komité i FN-organet UNESCO. Operahuset blev valgt foran 36 andre nominerede kulturskatte. Mon Mærsk-operæen går samme vej?

KBH

KBH ApS

Kronprinsessegade 24
1306 København K

telefon 33 32 88 94
mail info@kbhmagasin.dk
web www.kbhmagasin.dk

Annoncer

DG Media
telefon 70 27 11 55
web www.dgmedia.dk

CHEFREDAKTØR (ANSV.)
ADM. DIREKTØR
ART DIRECTOR
Anders Digaard
anders@kbhmagasin.dk

JOURNALISTISK REDAKTØR
Jeppe Villadsen
jeppe@kbhmagasin.dk

AD Assistent

Janine Schmiedel

Redaktionspraktikant

Gitte Jørgensen

Skribenter

Tina Brændgaard
Morten Lykkegaard
Henrik Jensen
Lasse Korsemann Horne
Anne Hønderson
Christine Christiansen
Klaus Rothstein

Fotografer

Ty Stange
Michael Tonsberg

Forside

Kasper Eistrup, læs side 28. Foto: Michael Tonsberg

Tryk

Franzen A/S

Oplag

30.000

Distribution

KBH er gratis og kan findes på 230 caféer, i butikker, biografier m.v.

Udgivelsen er støttet af

Realdania

Abonnement

12 blade: 400 kroner
6 blade: 200 kroner
KBH udkommer 11 gange årligt
Klik ind på www.kbhmagasin.dk eller ring 38 16 80 39 (kl. 9-13).

Årets Magasin
MagAwards 2007

Generel Udmærkelse, særområder
MagAwards 2007

ISSN 1901-5038

Artikler eller illustrationer må ikke eftertrykkes uden skriftlig tilladelse fra KBH.

BLANCO

blanco.dk

product
design
award
2007 gold

reddot design award
winner 2007

Om underjorden og græsprovinser

Et shoppingmall med glastag under Rådhuspladsen? Eller hvad med en ny kunsthall i Carlsbergs gamle ølkældre? Vi snakker rigtig meget om hvor højt vi skal, må og bør bygge i København, men den vertikale dimension strækker sig jo over både op og ned. Hvorfor ikke inddrage jorden såvel som luften når vi skal lave nye rum til os selv? Det vil skabe stor variation i byrummet når hele den vertikale dimension udnyttes. Op, ned – og så gadeplan som 'centrum'. Månedens feature vil afsløre at flere idéer allerede er sat i spil – både til at udnytte gamle, underjordiske rum og til at lave helt nye huller i jorden.

Tredje etape af metroen åbner denne måned og vil transportere københavnere videre langs Amagers østkyst og ud til lufthavnen. Hvorfor Østkysten? Hvorfor ikke under den tæt befolkede Amagerbrogade? Den officielle forklaring er at metroen skal være med til at byudvikle Amagers Østside, så det bliver mere attraktivt at bygge nyt og flytte til denne lidt forladte del af øen.

Fair nok, men en medvirkende faktor var uden tvivl at det er meget dyrere at grave en metro under Amagerbrogade end at lægge den over jorden langs kysten. Så busserne må fortsat kæmpe sig igennem tusinder af biler, og Amagers ryggrad hænger ikke bedre sammen med resten af byen end den gjorde før metroen. En skam, men en konsekvens af den nok så ubehagelige *realøkonomi*.

På Strandboulevarden har en gruppe lokale beboere taget et rigtigt godt initiativ der måske kan overleve i realøkonomien. Strandboulevarden er en ret kedsommelig affære med flere bilspor end der er brug for, så nu har gruppen lavet et forslag til hvordan gaden kan peppes lidt op til fælles fornøjelse. Ved et gadehjørne vil gruppen fx inddrage lidt af vejbanen, så der bliver dannet et lille torv med plads til fodgængere foran café og butik. Og langs facaderne vil beboerne stjæle noget af vejen for at få et lille stykke med grønt at opholde sig på og visse steder også inddrage p-pladserne i midterrabatten der så vil kunne bruges til arrangementer.

Man skal her passe på at der ikke går lidt for meget vil-lakvarter i den som det fx er sket på den provinsielle Sønder Boulevard der 'genåbnede' som byfornyset i maj. Her er midterrabatten fyldt op med legepladser, 'hvilezoner' og andre løsninger med defineret funktion og små, sirlige stier anlagt med lineal. Og med vejbaner på begge sider. En mere urban løsning havde nok været at lade fortovet brede sig voldsomt på den ene side af gaden og samle trafikken i den anden. Så var der opstået et langstrakt torv med plads til at plante grønt og til mere spontane aktiviteter for alle byens beboere – og man ville have en 'væg' ved sin side i stedet for at være fanget mellem to vejbaner i en lille stribe græsprovins. Men foreløbigt *thumbs up* til Strandboulevarden der nu skal ud og søge støttekroner til deres drømmegade. *Anders Ojgaard*

SEPTEMBER 2007

SKAB ET FIKSPUNKT VED HAVNEN

Toldbodgade er kendetegnet ved en række smukke pakhuse, en skøn havnepromenade, turister på bycykler samt det totale fravær af københavnere! Der mangler simpelthen et fikspunkt mellem Nyhavn og Toldboderne.

Derfor undrer det os at den mest interessante samling Statens Museum for Kunst ligger inde med kun er åben onsdag 14-20 og søndag 14-17. Samlingen er trods alt kendt som en af verdens bedste afstøbningssamlinger.

Afstøbningssamlingen i Vestindisk Pakhus i Toldbodgade er unik fordi en del værker, på grund af forurening, vind og vejr, ikke længere findes som originaler – kun som afstøbninger i Toldbodgade. Det smukke pakhussætter afstøbningerne i en ramme der er usædvanlig for et museum. Rummets rå bjælker og pudsede vægge harmonerer godt med afstøbningerne der jo kun er "arbejdskopier", og det ufærdige ved både pakhuset og afstøbningerne leder tanken hen på den kunstneriske arbejdsproces. Samlingen inviterer én til at deltage i konstruktionen af kunsthistorien. Bygningens udsigt og lysindfald hjælper kun til med at bringe gæsten i en tilstand af kunsthistorisk zen.

Stedet burde holde åbent hver dag og markedsføres både for lokale og turister der ønsker at blive overraskede når de går på museum. Samtidig kunne man genoptage produktionen og salg af afstøbningerne. Der findes middelalderlige relieffer og egyptiske buster der ville være delikate og appellerende for turisten der interesserer sig for design og kunsthåndværk.

Endelig burde man forpagte en mindre del af stueplanet ud til café og naturligvis tillade udendørs servering, så københavnere kan få et åndehul ved havnen mellem centrum og Løgmose.

Mvh Minna og Henning Stryhn

Pakhuset med afstøbningssamlingen ligger smukt ud til vandet, men er lukket det meste af ugen.

Havnestaden ved Islands Brygge er et af de områder der er blevet kritiseret for at have for lidt gadeliv og være ren 'beboeropbevaring'.

Foto: TV-Slange

SKAB LIV I NYE BYOMRÅDER

Tænk lokaler til butikker, gallerier og caféer ind i nybyggeri

Månedens idé af Morten Alsinger

Store projekter som Metropolzonen omtalt i KBH nr. 23 beskriver en række virkelig flotte og spændende tiltag. Dog kunne jeg forestille mig at priserne, hvad enten man vil leje eller købe, som forretningsdrivende i forbindelse med de projekter vil være ufatteligt høje, og at man derfor vil se den indre by som ren og meget dyr brandingkultur der et langt stykke hen ad vejen "lukker" indre by for mindre private virksomheder. En udvikling der vil skubbe København meget længere op ad "verdens dyreste by hitlisten".

Min idé er kort: At man i samtlige nye projekter, som fx Kløvermarken og andre allerede eksisterende bebyggelser, simpelthen indfører en klausul fra København Kommunes side om en række billige lejemaal som skal fordeles til småerhverv: design, café, gallerier, whatever it takes for at skabe grundlaget for det liv man med rette kan forvente at beboere har et ønske om er der, og ikke bare en Netto der bliver parkeret i et hjørne af en bygning. Den idé kunne med rette også overføres til større og mere ambitiøse projekter, som fx X-ing Towers (se KBH nr. 23, red.) i Metropolzonen.

KBH sender to billetter til Empire Bio til månedens bedste, sjoveste, vildeste eller mest underlige idé.

EMPIRE BIO

Silkegade

Da København ville producere fine tekstiler ...

Mellem Købmagergade og Pilestræde løber Silkegade som på trods af sit poetiske navn måske er bedst kendt som gaden med den lidt flatterende indkørsel til Illums parkeringshus. Kan man abstrahere fra denne rædderlighed, byder gaden imidlertid også på en perlerække af små lækre butikker – heriblandt den yndige lingerieforretning Tekinoktay der ligger som eneste påmindelse om hvad gaden oprindeligt drejede sig om: silke.

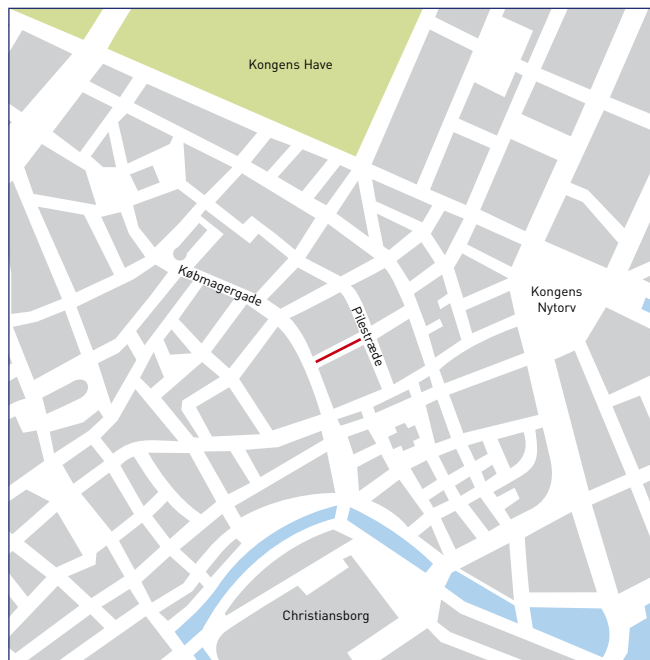
Indtil 1620 var det lille område bare en stor grund med en gammel adelsgård, men den notorisk iværksættende Christian 4. havde selvfølgelig andre planer. Danmark skulle med på silkeproduktionsbølgen. Import var skidt for betalingsbalancen, så hvorfor ikke producere og score pengene selv?

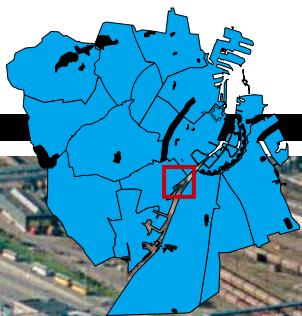
Der blev opført 28 såkaldte våninger, et andet ord for lejekaserne i den nyetablerede Selckegaaden – eller Silkevævergade som gaden også blev kaldt – med 14 silkeboder på hver side. Selve produktionen skulle varetages af tyske silkevævere der var blevet hjemløse som resultat af religionsstridigheder i deres hjemland.

Men det danske silkeeventyr blev en kortvarig affære. Allerede syv år efter projektstart, i 1627, måtte bagmændene erkende at de trods alle gode hensigter ikke kunne konkurrere med udlandet, og foretaget endet gik fallit. Bygningerne blev solgt til private, på nær tre der blev ombygget til fattighuset med det paradoksale navn Silkehuset.

I 1645 var der ikke én eneste silkevæver tilbage i gaden, men gaden har alligevel bevaret sit smukke navn. Ud over navnet er det eneste levn fra Christian 4.s tekstileventyr en omfattende samling fundamentsrester af silkeboderne. De så dagens lys da der under jordarbejder i 2000 blev foretaget en såkaldt 'arkæologisk besigtigelse' i hjøreren i nr. 5.

Gitte Jørgensen

Rigsarkivets 'lagerkasser' kommer til at ligge bag ved DSBs 'godshotel' der får en opfriskning. Flere byggerier på området er på vej.

DET HALVE RIGSARKIV

Danmark skulle have et nyt og prægtigt Rigsarkiv, og et enormt byggeri blev påbegyndt i Ørestad. Kulturministeren afbrød byggeriet og ville flytte Rigsarkivet til Odense. Nu ender sagen med to store magasinkasser ved Kalvebod Brygge.

Det nye Rigsarkiv har haft en omtumlet historie, og dets rodløse tilværelse er ikke ovre endnu. Hvor der før var planer om et prestigefyldt og milliarddyrt Rigsarkiv, ender det nu med magasinbygninger til 'arkivalier'.

"Det er ikke et egentlig nyt Rigsarkiv der skal bygges," erkender Steen Kyed fra Kulturministeriet. "Snævert fortolket bygges der kun magasiner og faciliteter til opbevaring og håndtering af arkivalier ved Kalvebod Brygge. Men det er lidt en strid om ord, for hovedparten af et arkiv er jo arkivalier."

Det er altså kun selve lageret der nu får nye bygninger. Skal man finde oplysninger om grand-tante Agathe der vist nok kom fra Øster Bøvelse til København i 1742, så er det stadig Rigsdagsgården på Slotsholmen man skal gå til.

"Men det vil være muligt at samle hele Rigsarkivet ved Kalvebod Brygge i fremtiden – den diskussion er dog ikke blevet genoptaget," siger Steen Kyed.

GRØN BANEGÅRDS-PARK

De nye magasiner bliver integreret i en ny, stor park på det tidligere godsbanegårdsområde ved Dybbølsbro. I parkens rand bygges der til alle sider boliger og erhverv. Tilsammen skærmer bygninger i op til 12 etager for trafikstøj fra biler og tog, og mellem bygningerne løber en 'grøn bølge'.

Rigsarkivets 16 meter høje 'magasinkasser' kommer til at ligge mellem baneterrænet og det store, slidte *godshotel* der ligger ud til Kalvebod Brygge. Godshotellet er den stærkt deprimerende grå kasse man har på venstre hånd når man ruller ind i København fra Fisketovet, lufthavnen eller Malmø. Den får dog en mindre forskønnelse og kommer blandt andet til at huse Rigsarkivets lokale administration. <<

Det oprindelige Rigsarkiv i Ørestad

HALLØJ I ARKIVET

Nyrup-regeringen vedtog midt i 90'erne at opføre et monumentalt Rigsarkiv i Ørestad. Bygningen var tegnet af tyske Behnisch Architekten og var spektakulær med sit 80 meter høje tårn. Prisen var også spektakulær: 1,7 mia. kr.

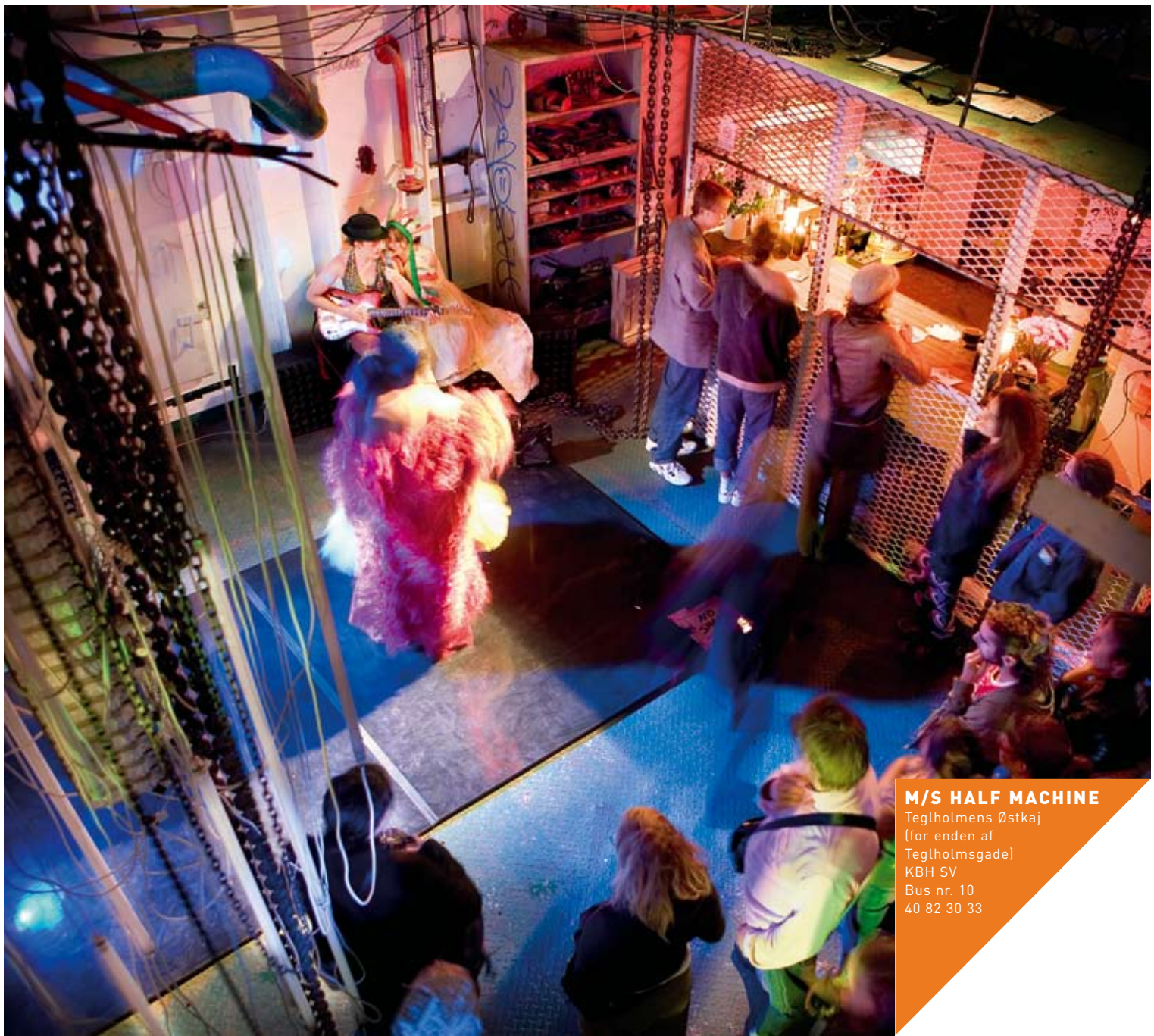
Det var for dyrt, mente kulturminister Brian Mikkelsen. Han afblæste byggeriet, og staten tabte 180 millioner kr. til blandt andet projektering ved ikke at bygge noget som helst.

En varmluftballon steg til vejret med en idé om at flytte Rigsarkivet til Odense. Hede protester fik dog ministeren på andre tanker, og der blev til alles tilfredshed fundet en ledig grund på godsbanegården.

RIGSARKIVFAKTA

- Det nye arkiv udføres med kulbrændte teglsten og facaderne udsmykkes med et gennemgående facaderelief.
- Tegnet af PHL arkitekter.
- Ca. 91% af alle offentlige arkivalier kasseres. Alligevel indleveres der årligt 6.500 hylødemeter til Rigs- og Landsarkivet.

M/S HALF MACHINE

Teglholmens Østkaj
(for enden af
Teglholmegade)
KBH SV
Bus nr. 10
40 82 30 33

STEDET

Det skæve skib

Af Jeppe Villadsen • foto: Ty Stange

Det er ikke noget almindeligt skib der ligger til kaj langs Teglholmens Øde østkaj. M/S Half Machine er navnet på byens nye flydende kunst- og performancescene der samler installationskunstnere, dansere og musikere fra hele verden. Faktisk virker det som om hele den københavnske kunst-undergrund – sammen med en hel del af den internationale – er stukket til søs.

Det 480 ton tunge fartøj, der tidligere fungerede som entreprenørplatform på Storebæltsbroen, har gennem sommeren haft et hæsbælende program: Ubådsballet, skrotkunst, dansende kraner, interaktiv pyroteknik, løstgående robotter og enorme oppustelige kunstværker er gået op i en højere enhed.

Bag det hele står kunstnerkollektivet Half Machine som tidligere har slået sine folder i Den Grå Hal på Christiania. Med skibet har de fået en permanent base.

”Vi har lagt vægt på at publikum kan udforske båden, så de bevæger sig rundt,

og så foregår der dans, kunst og musik alle mulige og umulige steder – fra de mørkeste kroge i skroget til topdækket hvor man kan se ud over hele byen,” siger Pipaluk Supernova, kunstnerisk koordinator.

Kunstnerne kan boltre sig, ikke bare på skibets fire dæk, men også på kajen og i vandet. Eneste krav er at kunsten er interaktiv, og at kunstnerne er til stede under hele processen.

”Kunst skal leve. Folk, der kommer og ser det, skal føle at det gør en forskel om de er der eller ej. Og så gør vi meget ud af at kunstnerne er til stede, så du kan snakke med dem og spørge dem hvis du ikke lige forstår hvad det er de har gang i,” fortæller Pipaluk Supernova.

M/S Half Machine har arrangementer året ud. Næste sommer vil skibet sejle op og ned ad havneløbet og lægge til kajs forskellige steder undervejs.

Kurbadet Artesia ligger under et norsk fjeld.

UNDER BYEN

Af Jeppe Villadsen

Der ligger en hel verden under jorden, af snirklede elkabler, kulturtilbud, parkeringshuse, rotter - og **uudnyttede muligheder**. Tag med på **opdagelse i Copenhagen Underground**.

Flinteøkser, lerkrukker og gamle gravpladser. Fortiden ligger under jorden, det ved enhver. Den kommer til syne hver gang nedrivninger og nybyggeri giver arkæologerne lejlighed til at ribbe op i de jordlag hvor århundreders menneskeliv ligger aflejret.

Men fremtiden? Ligger den også under gadeplan?

Ja, der er i hvert fald enorme uudnyttede muligheder i Københavns undergrund.

Allerede i dag er den fyldt med mennesker, biler, kulturtilbud, elektricitet, tog, varmerør og rotter. Og fremtiden ser ud til at byde på mere af det hele. Faktisk er den del af byen som ligger gemt under jordoverfladen et af fremtidens vigtigste vækstområder.

En hel snes underjordiske parkeringshuse er allerede ved at se dagens lys, og den eneste store saltvandsindsprøjtning til den offentlige trafik, metroen, breder år for år sit underjordiske net af togførende arterier. Alt imens en

128 meter lang og 500 ton tung tunnelboremaskine har boret en fire kilometer lang og fire meter bred tunnel dybt nede under byen. Når den står færdig i 2009, skal den føre skoldhed damp og vand fra Amagerværket til det eksisterende rørnet i den indre by.

Samtidig er undergrunden blevet et yndet sted for kulturen at boltre sig. Tag bare den nye idræts- og kulturhal på indre Nørrebro der er gravet ned i jorden og ligger som en grøn boble belagt med græs på taget. Taget kan bruges til at kælke om vinteren og slikke sol om sommeren.

Eller byens bunkere der, efter i årtier at have ligget hen som gråsprængte vartegn for den kolde krig, er taget i brug til alskens kulturelle formål. I dag er de indtaget af bands, kunstnere, spejdere, og folk som opmagasinerer vin, frugt og grønt.

ROCK I ØLKÆLDEREN

I den kommende bydel på Carlsberg går man mere radikalt til værks: Hele byplanen bliver

Den måde man har lavet de københavnske metrostationer på i dag - som rene transitrum - er meget steril og kedelig

lagt med udgangspunkt i områdets labyrintiske system af gamle ølkældre. Nogle steder skal de åbnes og laves til fx bybade og amfi-teatre. Andre steder bliver kældrene bevaret og giver plads til basarer, teatre, natklubber, koncertsteder, auditorier, sportssale mv. En stor ny kunsthall er også planlagt at have til huse i kældrene.

Og så drømmer tegnestuen Entasis, der står bag vinderforslaget til udformningen af Carlsberg-byen, om at bevare virksomheds-»

MEGATUNNEL

Den 128 meter lange og 500 ton tunge tunnelboremaskine Astrid har gennem et par år arbejdet sig vej under byen. Det er blevet til en fire kilometer lang og fire meter bred fjernvarmetunnel der skal føre skoldhed damp og vand fra Amagerværket til det eksisterende rørnet i den indre by.

Foto: Tj. Svinge

CARLSBERG

Sådan ser tegnestuen Entasis fremtiden på Carlsberg-grunden i Valby: Et Carlsberg Bad der vil drage nytte af områdets store mængder af kildevand. Andre planer er natklubber, koncertsteder, bowlingbaner, kurbad mv.

LEJ EN BUNKER

Københavns Kommune råder over 456 bunkere med i alt 795 rum. Mange af dem udlejes til kulturaktiviteter, øverum eller butikslokaler. Andre bliver brugt til fx opbevaring af vin. Mere end 600 musikere nyder for tiden godt af bunkernes herligt isolerede lyd miljø. Det koster 600 kr. pr. måned at leje et rum uden strøm. Med strøm: 1.300 kr. plus strømforsbrug. Bunkerne er ekstremt populære, forlyder det fra Københavns Brandvæsens beredskabssektion der står for udlejningen, så interesserede skal regne med 6-12 måneders ventetid. E-mail: bunker@okf.kk.dk

ROTTELAND

Taler vi undergrund, kommer vi ikke uden om vores lodne, brunpelsede underboere, rotterne. I de kilometerlange kloakrør der fletter sig under byen, er det altid de firbenende der har regeret. Faktisk er der rundt regnet lige så mange rotter under jorden som der er mennesker over. Og der kommer flere, fortæller Miljøkontrollen som på det seneste har oplevet en markant stigning i antallet af rotteammeldelser. Det er især de private stikledninger der er forbundet med kloakens hovedrør som er skyld i problemerne.

disk shoppingmall – under Rådhuspladsen og over den kommende metrostation.

AFTENSHOWET GÅR NED

Forslaget kommer fra tegnestuen Effekt der har været indbudt af kommunen til at give sit bud på hvordan fremtidens Metropolzone skal se ud.

”Du skal alligevel lave et hul i jorden til metrostationen, og rigtig mange mennesker

produktion i området, fx produktion af højteknologiske produkter som microchips i kældrene.

”Så man får den klassiske by hvor der både er produktion, uddannelse, boliger, handel og kulturaktiviteter,” siger arkitekt Christian Cold, indehaver af Entasis.

”Det ligner jo en plan fra Akropolis-kælderplanen med alle de søjler der er dernede. Der er sådan en duft af at her kan man skabe nogle troværdige byrum,” mener han.

Og så rummer kælderaktiviteterne en anden indlysende fordel i en kommende bydel med masser af familieboliger. De giver nattero til børnefamilierne uden at natklubber og koncertsteder behøver at skrue ned for blusset.

BOWLINGFYRSTER

”Vores vigtigste rolle nu er at lægge øre til hvad folk kan komme med af bud på skæve idéer til kældrene. Som det ser ud nu, er der faktisk et overbud af folk og institutioner som er interesserede i at komme til Carlsberg, så det egentlige arbejde består i at udvælge de funktioner der skal ind i bydelen, og det er jo en luksussituation,” siger en begejstret Christian Cold.

”Der er mange, mange muligheder – jeg tror ikke det bliver svært at finde en natklub, et diskotek eller en bowlingfyrste eller to der vil rykke ind.”

Byens stadsarkitekt Jan Christiansen glæder sig over planerne på Carlsberg. Han peger på at der generelt kommer mere rift om byens undergrund i takt med at der bliver bygget til på landjorden.

”Grundene bliver dyrere og dyrere, og kan man bruge rummene der ligger under de byggegrunde man får fat i, så er der jo nogle arealer til rådighed som er interessante,” siger Jan Christiansen og peger på det kommende byggeri på Scala-grunden som et godt eksempel.

Her har Centerplan, som ejer Scala, reserveret de to øverste etager under jorden sammen med 1. og 2. salen til at være offentlige rum med butikker, caféer, parkering, udstillinger eller ligefrem et nyt hovedbibliotek. Hvad det ender med, står ifølge Centerplans direktør Christian Melgaard endnu åbent, det vil blive afgjort i den kommende tid i en dialog med kommunen.

Et stenkast fra Scala, på selveste Rådhuspladsen, lægges der endnu større planer for undergrunden: Et glasoverdækket, underjor-

kommer til at skulle op og ned hver dag, og så synes vi man skal udnytte den nye lodrette dimension til at skabe et spændende nyt byrum,” siger Sinus Lynge, partner i Effekt.

Det er dyrt at bygge under jorden, men fordi Rådhuspladsen er en af byens mest attraktive og dyre beliggenheder, og der alligevel skal graves ud til metrostationen, er Sinus Lynge ikke i tvivl om at projektet kan blive rentabelt.

Forslaget indebærer samtidig at den udskældte busterminal bliver nedlagt, og dens funktioner (med eller uden Aftenshowet) flyttet med ned under jorden.

”Det har rigtig længe været diskuteret hvordan man kan bygge på Rådhuspladsen, og der synes vi at projektet her skaber mulighed for at man både kan få nogle nye funktioner og kvadratmeter på pladsen samtidig med at den bliver bevaret som en stor, åben plads sådan

Der er mange, mange muligheder - jeg tror ikke det bliver svært at finde en natklub, et diskotek eller en bowlingfyrste eller to der vil rykke ind

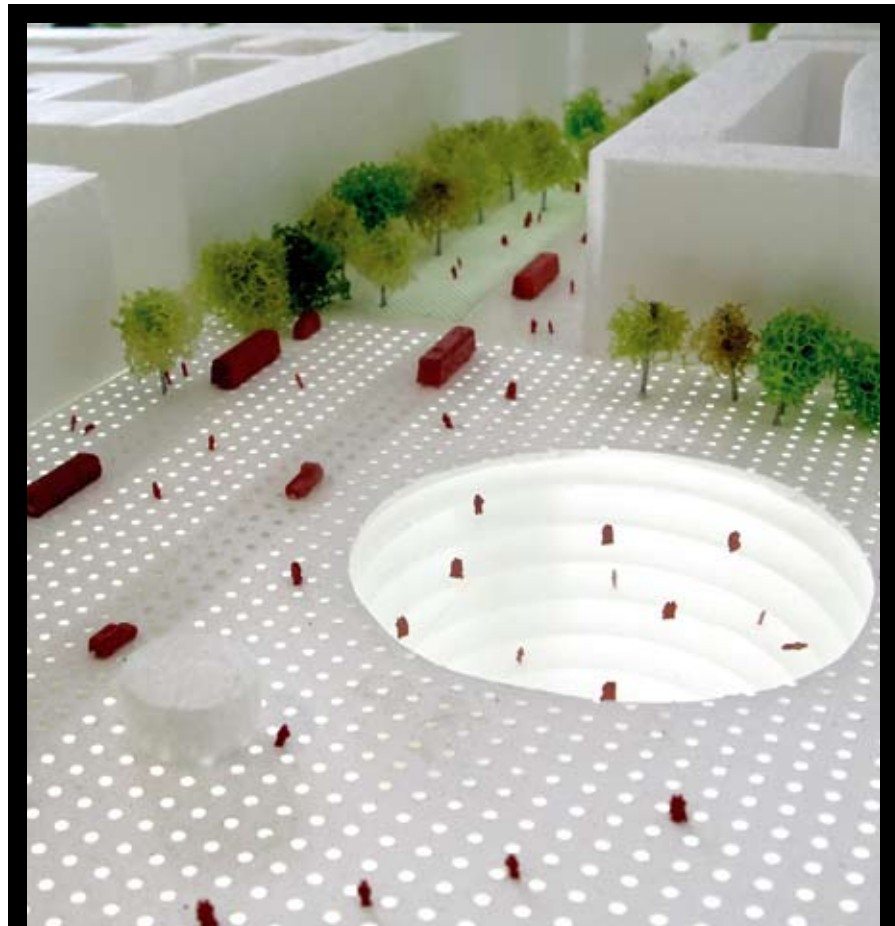
som den oprindelig er tænkt,” siger Sinus Lynge. Han håber idéen vil brede sig til flere af de nye metrostationer som skal bygges de kommende år.

”Der er jo mange andre storbyer rundt om i verden hvor man har butikker og andre publikumsorienterede aktiviteter i forbindelse med større stationsanlæg under jorden. Jeg synes den måde man har lavet de københavnske

SCALA

Tre prominente tegnestuer har givet deres bud på et markant hus på Scala-grunden ved Axeltorv. Her er det Schmidt Hammer Lassens X-ing Towers på 97 og 147 meter. Efter planen skal bygningernes øverste kælderetager indrettes til offentlige formål, fx Hovedbibliotek, udstillinger, caféer og butikker.

RÅDHUSHOPPING

Sådan forestiller tegnestuen Effekt sig et nybyggeri på Rådhuspladsen: Et konkylieformet, glasoverdækket butikscenter man kan gå henover og kigge ned i. Centret bliver anlagt ovenpå den kommende metrostation og udnytter dermed den store gennemstrømning af mennesker samtidig med at Rådhuspladsens store åbne rum bliver bevaret. Det underjordiske center i forslaget forbindes med et stort parkeringsanlæg under Vesterbrogade, så man kan gå direkte fra bilen og videre med Metro.

metrostationer på i dag – som rene transitrum – er meget steril og kedelig. Hvis man i højere grad tænkte i at befolke ved at lægge funktioner ned i dem, så ville det også være en måde at skabe en menneskelighed og et levende miljø som samtidig ville give en større tryghed,” siger Sinus Lynge.

Christian Cold er enig i at der er fremtid i at lægge flere funktioner og aktiviteter ned under jordskorpen. Derfor ærgrer han sig også over at byen ikke for længst har inddraget rummene under nogle af de centrale pladser.

”Nu har vi bygget hvad vi skal have af teatre, men Kongens Nytorv ville have været et oplagt sted at bygge noget under jorden som har en rekreativ, kulturel side. Men den historie er løbet af stablen,” siger han og giver samtidig en del af forklaringen på at det går noget hurtigere over end under jorden:

”Det er jo nemmere at få en politiker eller en mæcen til at spytte penge i noget der rager op på landjorden end noget der ligger gemt under jorden.” <<

UDENLANDSK UNDERGRUND

OSLO DAMP UNDER FJELDET

I to etagers dybde under det norske grundfjeld åbnede for fem år siden kurbadet Artesia. Du bevæger dig ned af en lang vindeltrappe og kysser himmel, dagslys og alle gadeplanets bekymringer og indtryk farvel. Her møder du i stedet en underjordisk verden af wellness, pools og dampbade – i en arkitektonisk helstøbt indpakning af den norske tegnestue Snøhetta.

PARIS CARTIER-HUSET

Over jorden er det et elegant glashus der fungerer som administrativt hovedkvarter for Cartier-fonden, men der er lige så meget hus under jorden som over. Den enorme kælder viser blandt andet cutting edge-kunststillinger. Jean Nouvel har tegnet herligheden der regnes for et af de vigtigste nyere bygningsværker i Paris.

FRANKRIG GROTTÉBY

I det vestlige Frankrig kan du besøge en hel landsby bygget i forhistoriske huler og grotter. Rochemenier hedder byen som endda har sit eget underjordiske kapel.

MÜNCHEN FUNKY METRO

Den københavnske metro er da meget pæn, men se her hvordan det også kan gøres. München U-Bahn. Funky.

ISTANBUL KÆMPECISTERNE

Den enorme Basilica Cisterne i Istanbul er et underjordisk vandreservoir fra det 6. århundrede. Den er den største af flere hundrede cisterner under byen og et populært turistmål. Agent 007-filmen *From Russia with Love* brugte den som location.

Foto: Riccardo Matos

GENFORSLAG: BILERNE NED UNDER SØERNE

Christian Cold, tegnestuen Entasis: "I forbindelse med trafikdebatten i København er det med 10-15 års mellemrum oppe hvorfor man ikke anlægger en stor parkeringszone under Søerne. Dvs. graver ud og laver en lille transportbane langs med Søerne og skaber nogle fine kulturhuse langs med Søerne, og så lægger låg på og genetabler Søerne. Det synes jeg er oplagt. Man kunne hjælpe København på så mange måder i den sammenhæng. Det er et stort og dyrt projekt, men det er som om at projekterne bliver større og større i disse år, så måske er tiden moden."

"I forbindelse med søanlægget kunne man knytte en masse rekreative rum til, for der hvor man sætter bilen og måske skifter til tog, er jo også der hvor man har tid til at tage en kop kaffe, stå på skøjter eller tage et bad i Sankt Jørgens Sø," siger Christian Cold.

NAPOLI UNDERGRUNDSBLOMSTER

Læg også vejen forbi Napoli hvor en hel parallel by folder sig ud under jordoverfladen – et enormt system af underjordiske tunneller, krypter, huler, aquadukter, ja hele gader med huse, butikker og værksteder er gennem årene blevet gravet ud og i dag tilgængelige for besøg. Og så har nogen fundet på at dyrke planter og blomster i de kølige og fugtige kældre.

LISSABON VANDMUSEUM

I Lissabon er byens gamle vandværk blevet ombygget til et museum, Museu da Água. Masser af vand, kunst og bygninger at se både under og over jorden. Som Cisternerne i København – bare mega!

Se byen forneden og forstå livet foroven

Københavns **Bymuseum har flyttet en del af udstillingen 'Storbystrømme' ud i byrummet.** Den fortæller om de **energiforsyninger** vi alle sammen benytter os af hver dag, men ikke tænker nærmere over.

Af Mathilde Schou

Vi har travlt når vi bevæger os rundt i byen. Faktisk så travlt at vi i farten har nappet pladsen som verdens næsthurtigste fodgængere. En placering vi har småløbet os til på de kolde regnvejrskdage, og spadseret os til når solen bager.

Men selv om vi dagligt drøner gennem byen, er der meget i byrummet vi sjældent lægger mærke til. Først når tingene ikke er, som de plejer at være, opdager vi at også byen rører på sig.

Lidt på samme måde er det med energiforsyningen. Vi bemærker den først i det øjeblik den ikke fungerer. Når sikringen til oven springer lige før gæsterne vælter ind, eller når det varme vand udebliver bedst som shampooen er hældt i håret.

El, gas, vand, fjernvarme og kloakering er en vigtig del af Københavns historie. Men det er også en vigtig del af det liv vi lever i byen. Fx kan vi blandt andet takke et velfungerende kloakeringssystem for at vi på varme sommerdage kan tage en dukkert i havnen uden at bekymre os om fækalier under vandspejlet.

HISTORISK NØDTØRFT

Med projektet 'Storbystrømme' ønsker Københavns Bymuseum at give københavnere en større forståelse af det liv der leves i byen i dag. Derfor er der i løbet af sommeren blevet opstillet seks lysende søjler rundt omkring i byen. Søjlerne er placeret i direkte relation til en forsyningskilde i byrummet – eller for at være helt præcis under byen hvor gasledninger og elkabler snor sig i et enormt og ubegribeligt forsyningsystem.

"Med søjlerne håber vi selvfølgelig også på at ramme nogle af dem der normalt ikke kommer på museet. At få dem til at stoppe op på Gammeltorv og tænke 'okay, det var sgu da meget sjovt at der engang har været drikkeforsyning her ved springvandet hvor vi nu sidder og drikker øl,'" siger Jakob Ingermann Parby, kulturhistoriker og ansat ved Københavns Bymuseum.

Søjlen på Amagertorv sætter for eksempel fokus på byens kloakering. Det var nemlig her på pladsen at byens første offentlige toilet slog dørene op i 1901. Og dørene har stået åbne lige siden, så du den dag i dag har mulighed for at forrette din nødtørf t i historiske rammer på det underjordiske toilet. «

STORBYSTRØMME

SØJLERNE STÅR OPSTILLET FREM TIL SIDST I OKTOBER PÅ

- Kongens Nytorv
- Gammeltorv
- Axelstorv
- Rådhuspladsen
- Amagertorv

- På Københavns Bymuseum kan du fra 30. august og året ud gå på opdagelse i udstillingen Storbystrømme.
- Storbystrømme – Københavnerens vand, varme, lys og latrin gennem 150 år er skrevet af Jakob Ingermann Parby

Okay, det var sgu da meget sjovt at der engang har været drikkeforsyning her ved springvandet hvor vi nu sidder og drikker øl

OPLEVELSER UNDER JORDEN

RUINERNE UNDER CHRISTIANSBORG

I kælderen under Christiansborg Slot findes de velbevarede ruiner af biskop Absalons Borg fra 1167 og det efterfølgende Københavns Slot. Her kan du se resterne af de forskellige bygningsværker der de sidste 850 år har udgjort magtens centrum i Danmark. Københavns grundlægger, biskop Absalon, fik byen overdraget i 1100-tallet og byggede efterfølgende borgen. I slutningen af 1300tallet blev Københavns Slot opført på ruinerne af borgen med Blåtårn hvor Leonora Christine sad fængslet i 1663-1685.

Prins Jørgens Gård 1, 1218 Kbh. K
Alle dage 10-16

CISTERNERNE

Under Søndermarken, på toppen af Frederiksberg Bakke, ligger Cisternerne. Eneste synlige tegn på det overdådige søjlebesatte museum er de to trekantede glaspyramider der stikker op af græsplænen over for indgangen til Frederiksberg Slot. De danner indgangsportalerne til den underjordiske hule der frem til 1981 fungerede som vandreservoir med plads til 16 millioner liter vand. Så blev cisternerne tørlagt, og i 1996 tog galleristen Max Seidenfaden initiativ til at benytte lokalerne til kunstudstillinger. Museet for Moderne Glaskunst holder til her, og indimellem bliver der også afholdt vokalkoncerter. Husk lunt tøj – Cisternerne har en konstant temperatur på 9-10 grader.

Søndermarken (plænen over for Frederiksberg Slot), 2000 Frb.
Tor-fre 14-18, lør-søn 11-17

BASEMENT

I den gamle varmecentral i kælderen under Vesterbro Kulturhus på hjørnet af Lyskovgade og Enghavevej holder subkulturfænomenet Basement til. Basement danner med sine 300 rå kælderkvadratmeter ramme om koncerter, installationskunst, dj-arrangementer og teater.

Enghavevej 42, 1674 Kbh. V

MIDDELGRUNDSFORTET

Bygget som byens militære bolværk midt i Øresund, i dag mere kendt som Festfortet. Der er daglige omvisninger i fortets kilometerlange gange, men ellers sælger det først og fremmest sig selv som ramme for fester af enhver art (fødselsdagsfester, jubilæer, konfirmationer eller den særlige 'Bryllups pakke'). Specialet er polterabend med wellness og skattejagt i de mørke gange. Fortet har endda sit eget diskotek, 'The Rock'.

RESTAURANT PRÉMISSE

I kælderen under Moltkes Palæ i Dronningens Tværgade kan du nyde et udsøgt måltid under de hvidkalkede hvælvinger. Ellers er der nu ikke meget undergrund over Restaurant Prémisse der er for folk med voksne tegnebøger.

Dronningens Tværgade 2, Kbh. K
Man-fre 12-14 samt man-lør 18-22

KÆLDEREN UNDER VOR FRUE KIRKE

Hvis man spørger kirketjeneren, kan man få lov til at gå ned og se de underjordiske rester af den gotiske kirke under Vor Frue Kirke som blev bygget omkring 1317.

Nørregade 8, 1165 Kbh. K
Alle dage 8-17

KONSISTORIEHUSET

Konsistoriehuset, der ligger i universitetets gård, er et af de få middelalderhuse som har overlevet i København. Huset, der menes at være fra o. 1420 og dermed muligvis byens ældste, har en meget fint bevaret kælder der i dag fungerer som universitetsprofessorernes frokoststue.

Konsistoriegården, Frue Plads, 1168 Kbh. K

DET NATIONALE FOTOMUSEUM

Endnu en kulturkælder, godt gemt under boghallerne i Den Sorte Diamant. Det Nationale Fotomuseum brillerer med en samling der går helt tilbage til fotografiets oprindelse i 1839. Ca. 50.000 værker i alt, inddelt i en samling af dansk fotografi, udenlandsk fotografi og mange særsamlinger.

Søren Kierkegaards Plads 1, 1016 Kbh. K
Man-lør 10-19

KONG HANS KÆLDER

I et andet af byens ældste huse, der ligesom Konsistoriehuset daterer sig tilbage til begyndelsen af 1400tallet, ligger restaurant Kong Hans Kælder. Foruden et måltid i Michelin-klassen giver restauranten mulighed for at se hvordan Københavns oprindelige gadeplan over årene langsomt er blevet dækket af jord og ekskrementer. Oprindelig var kælderen, hvor der i dag er restaurant, nemlig husets stueetage.

Vingårdsstræde 6, 1070 Kbh. K
Man-lør 18-24

KORSGADEHALLEN

Det ligner en stor græstue a la hobbitrup, men er nu en idrætshal og kulturhus. Hallen, der åbnede sidste efterår, er delvist gravet ned i jorden, og taget er dækket af græs. Om vinteren kan der kælkes på bakkens mindre stejle sider, og om sommeren kan man sole sig og slappe af på bakkens top. En anden pointe med nedgravningen har været at bevare et nogenlunde åbent gårdrum for lokalbeboerne i området – hvilket nu kan diskuteres om er lykkedes.

Korsgade 29
2200 Kbh. N

**Ku' du forestille dig
byen uden?**

Tjek dsb.dk/s-tog

Tændt

Den har efterhånden en del år på bagen. Den første Bestlite lampe forlod Robert Dudleys tegnebord i 1930, men først i de senere år er designhungrende forbrugere for alvor blevet tændt på den enkle lampe. Seneste skud på stam-

men i Bestlite-serien er en pendel med stor skærm.

**Pris: Pendel 1.495,-
Illums Bolighus, Magasin og R.O.O.M**

LOFT

Tag dine bedste venner under armen og hold hof hos frisøren mens du får ordnet hår. Frisøren LOFT Salon er også en slags café der udover hårpleje og en hulens masse Redken-

produkter byder på champagne, trådløs internetforbindelse og lystig hæng-ud stemning.

Galleri K, Pilestræde 12C, Kbh. K

Pimp my chair

Du kan gøre det med biler. Du kan gøre det med motorcykler. Og nu er det stolen der skal *customizes*. Danske SHL design har designet stolen FLAKES til AROS kunstmuseum i Århus, og nu kan du via et 3D værktøj på nettet designe din helt egen FLAKES med et billede af dig selv, dit yndlingsdigt, Homer Simpson eller hvad du lyster. Stolen(e) leveres gratis i hele landet.

**Pris: 3.700,- pr. stol + engangtillæg på 1.395,-
www.flakes-piironen.com**

Jeg elsker snus

Landets rygere er nu officielt forvist til kolde gader og skumle gyder når de skal dyrke deres ugleseste trang, men det er der heldigvis råd for. Folkene bag ilovesnus.dk foreslår rygerne at gå over til snus. Om mundsnadderet slår igennem i det danske vides ikke, men sitets udvalg er stort og tæller både eucalyptus- og tranebærsmus. Slå den, House of Prince!

www.ilovesnus.dk

Kato

En tung krop og et par magre stænger er i menneskeskala som regel ikke så populært, men sofaen og hvilestolen Kato skabte ved deres debut på Copenhagen International Furniture Fair i år stor opmærksomhed for netop designets kombination af massiv tyngde og nåletyndt stel.

**Pris: stol fra 11.900,- sofa fra 16.900,-
Engelbrechts Furniture, Skindergade 38,
Kbh K**

Farvel tabuer

Sexlegetøj er ikke længere noget man med nedslået blik henter op af skumle kældre i Istedgade. Nu hedder det sex-accessories, og der er selvfølgelig gået prestige i designerdildoerne og bunny-kostumerne. Hollywoodstjernernes favorit udi erotiske produkter, det britiske koncept taboooo, har også ramt de danske soveværelser.

www.taboooo.dk

Rejs med stil

Er du på udkig efter en ny rejse- eller laptoptaske til sommerens mange udflugter, er det nyetablerede firma ATUM værd at tjekke ud. ATUM har slået pjalterne sammen med designer-navne som Steve McGugan og Stine Bang fra Bang & Olufsen for at opnå den helt rigtige balance mellem form og funktion.

**Pris: fra 1.995,- til 3.995,-
www.workingstyle.dk**

Suk

Det er trist men sandt. Vi går stille og roligt mod mørkere tider og hvorfor ikke komme det i møde lækkert pakket ind. Firmaet Stills' design er hverken vilde eller eksperimenterende, til gengæld er håndværket gennemført og materialerne ryger af god kvalitet.

**Pris: frakke 2.699,- vest 2.999,-
Lady Godiva, Grønnegade 32, Gundtoft,
Vesterbrogade 24, Kbh V**

Spacestolen

Er en del af den såkaldte Space-lounge-serie designet af Jehs+Laub for Fritz Hansen. Designerne Jürgen Laub og Markus Jehs forsikrer dog at man ikke behøver at bygge lejligheden om og opføre et loungemiljø for at nyde godt

af den komfortable stol. Den gør sig fint i private hjem.

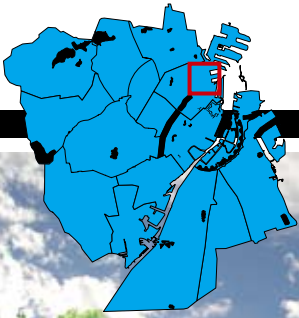
**Pris: fra 12.598,-
Illums Bolighus, Casa Shop, Paustian**

Salon 39

Vi sender et forsinket tillykke til Frederiksberg der siden juni har kunnet prale højt og flot af at have fået sin egen cocktailbar. Og tag endelig ikke fejl af det provinsfrisør-klingende navn Salon 39. Bagmændene Thomas Raae Rasmussen og Kasper Georg Jensen er erfarne herrer der serverer både cocktails og italiensk mad af høj kvalitet.

**Vodroffsvej 39
www.salon39.dk**

↑ Før: Der er ikke meget fest over Strandboulevarden som den tager sig ud i dag hvor bilerne får solen mens beboerne i deres trange gårde må nøjes med skygge.

← Efter: Hvor der allerede er butikker og caféer, er der potentiale for at skabe bypladser med julemarked, bænke, optræden og måske en glaspavillon med udeservering. Fx i krydset ved Ndr. Frihavnsgade hvor der allerede er et livligt handelsliv.

STRANDBOULEVARDEN BLIVER GRØN... MÅSKE

Vejbaner omlagt til haver, pladser, boldbaner og udstillingshuse skal forvandle Strandboulevarden fra grå bilgade til grønt menneskestrøg.

Mon ikke de fleste kender Strandboulevarden. Den er bred, den er kedelig, og den har ikke ret meget trafik.

Faktisk kører der så få biler at det er

muligt at nedlægge halvdelen af de seks vejbaner uden at det vil gå ud over afviklingen af trafikken. Den manøvre frigiver 40.000 kvadrater byrum – eller det samme som seks fodboldbaner.

Det har fået beboerne langs Strandboulevarden til at drømme grønne drømme. Om blomstrende haver, udendørscafeer, og om pladser hvor der kan dyrkes sport.

Så de har brugt det meste af et år på at udarbejde et forslag til hvordan gaden forholdsvis få midler kan forbedres radikalt. Projektet består af fire forskellige typer 'rum' der kan mixes mellem hinanden på den halvdel af gaden hvor der ikke længere kører biler: grønne haver, pladser med forskelligt byliv, rum med plads til sportsaktiviteter og arealer hvor gadens institutioner, fx Danmarks Designskole, kan lave events, udstillinger m.m.

CENTRUM MOD HAVNEN

Det var Østerbro Lokalforsamling der sidste sommer tog første skridt til hvad de kalder 'Slaget om Strandboulevarden'. En borgergruppe blev dannet, og den har sammen med byplanfir-

maet Hausenberg, der rådgiver om byudvikling, udviklet forslaget til den nye, grønne Strandboulevard.

"Centrum for Østerbro er i dag Trianglen, men i fremtiden vil det rykke mere mod Nordre Frihavnsgade og vende længere ned mod havnen når den nye bydel kommer i Nordhavnen. Så på den måde har vi udviklingen med os når vi ønsker at gøre bagsiden af Østerbro til et sted med liv," siger Peter Juul som er medlem af Østerbro Lokalforsamling og formand for det lokale Agenda 21-udvalg – de to organisationer som har sat projektet i søen.

Der er dermed tale om et stykke såkaldt borgerdrevet innovation, dvs. at projektet fra starten bliver udviklet sammen med dem som bor på stedet.

BAGGÅRDEN UD PÅ VEJEN

Især gadens børnefamilier kan nyde godt af de nye, grønne byrum der kompenserer for manglen på gode baggårde. Men tanken er at projektet skal være til glæde for hele bydelen. Østerbro er nemlig sammenlignet med fx Vesterbro og Nørrebro fattig på byliv og spændende byrum – især området omkring

BOULEVARDFAKTA

- Projektet åbner i forbindelse med Københavns Miljøfestival d. 10.-16. september i en 'miniudgave' på strækningen mellem Århusgade og Nordre Frihavnsgade som spærres af for biler.
- Strandboulevarden er udvalgt som et af festivalens 'stjerneprojekter' der er de mest omfattende og får lov til at løbe omkring to måneder.
- Miljøfestivalen foregår over hele byen – på Strandboulevarden vil der bl.a. være markedsdage, events, grillaftener, rulleskøjteløb, gadesalg og informationsboder.

→ Haverne skal ligge hvor der er en overvægt af boliger. Idéen er at rykke baggården ud på vejbanerne. I modsætning til bypladserne vil haverne være roligere og mere grønne med plads til grill, solbadning og måske en dans om juletræet.

→ Danmarks Designskole kan få plads til events på den sørgelige P-plads mellem vejbanerne.

Strandboulevarden der i dag fremstår som noget i retning af Østerbros dystre bagside.

Projektet skal nu afprøves i virkeligheden, dog kun som et forsøg i to måneder på et stykke af Strandboulevarden. Men hos Hausenberg håber man at eksperimentet kan få lov til at fortsætte og fungere som et slags bylivslaboratorium hvor forskellige idéer løbende kan blive afprøvet.

“Min drøm for sådan et laboratorium

er at man hele tiden involverer de mennesker, institutioner og butikker der holder til omkring gaden, så de er med til at udforske hvad man kan bruge rummet til,” siger Søren Møller Christensen, partner i Hausenberg.

“Det kan sagtens lade sig gøre, også uden at det koster en masse penge, fx ved at man bare fritlægger arealet i en periode og lader idéerne vokse frem. Det eneste det kræver, er at kommunen er parat til at opret-

holde trafikbegrænsningen på et stykke af Strandboulevarden,” siger han.

Efter at have været på cykeltur med beboerne, og med egne øjne set mulighederne for forbedringer i den triste gade, bakker teknik- og miljøborgmester Klaus Bondam projektet op. Indtil videre er der ikke afsat penge til en permanent udgave af projektet, men borgmesteren har opfordret borgergruppen til at søge støttekroner. ◀◀

kend kbh 06

Da krigen ramte København

I begyndelsen af september markeres 200-årsdagen for Københavns Bombardement: Tre døgn i september 1807 der satte dybe spor i hovedstadens historie. Selv om det er længe siden, kan man den dag i dag gå en tur i den skelsættende begivenhed.

1 KØBENHAVNS STOLTE VARTEGN

I 1807 var Vor Frue Kirkes tårn den højeste bygning i København – og et oplagt mål for de engelske troppers skyts. Under beskydningerne styrtede tårnet sammen, men det genopstod efter bombardementet hvor et helt nyt København blev bygget på byens ødelæggelser. Byens førende arkitekt C.F. Hansen skabte en ny Frue Kirke i tidens klassicistiske byggestil.

2 BRANDENS MÆND

De københavnske brandmænd arbejdede hårdt under bombardementet, for allerede den første nat var der brand 38 steder i København. Godt 4.000 brandmænd reddede store dele af byen ved hjælp af primitive redskaber som fx de læderspande der i dag er udstillet på Københavns Bymuseum.

3 SEJRENS HAVE

I haveanlægget mellem Classensgade og Arendalsgade på Østerbro står man midt i en af de få danske succeser under bombardementet: Havens træer og bygninger fungerede som skjul for de engelske soldater, men ved Livjægerkorpsets udfald gennem Kongeporten på Kastellet lykkedes det københavnere at rydde store dele af haven. Begivenheden har sat sig spor i kvarteret – det er fx på grund af udfaldet i Classens Have, at 'Livjægergade' fik sit navn.

I samarbejde med

MUSEER
I KØBENHAVN
- OG OMEGN

Læs mere på
www.mik.dk

foto Ty Stange

4 EN BOMBE FRA BOMBARDEMENTET

Bag Københavns Hovedbibliotek på Krystalgade sidder et markant minde fra Københavns Bombardement. I det gule bindingsværkshus kan man den dag i dag se en bombe som har siddet der siden 1807. Normalt er gården lukket for besøgende, men i anledning af Golden Days markering af 200-året åbnes portene om aftenen lørdag den 2. september.

5 RAKET PÅ AFVEJE

På Orlogsmuseet på Christianshavn og i udstillingen på Tøjhusmuseet på Slotsholmen kan man se en raket som fik en særlig betydning under Københavns Bombardement: Den såkaldte 'Congrevske raket'. Oberst William Congreve havde fået ideen til sin raket i Kina, og i 1807 blev den brugt i København hvor den blandt andet var årsagen til at Frue Kirke brændte. Raketten satte sig nemlig fast i kirketårnet med sine indbyggede modhager.

6 DEN TAPRE HÅND

Niels Terkelsen var en af de mænd som kæmpede for fædrelandet under englændernes bombardement af byen. Under et engelsk angreb mistede den tapre mand begge sine hænder – men takket været Frederik 6. modtog han en 'tapperhedsmedalje' i form af en ny kunstig hånd. Hånden var udskåret i træ, og forskellige redskaber – som fx en ske og en gaffel – kunne fæstnes til den. Hånden kan i dag ses på Medicinsk Museion.

7 REDNINGSTÅRNET

Selv om Rundetaarn stod midt i den engelske bomberegning i 1807, slap tårnet nogenlunde uskadt takket være sit tykke murværk. Belært af erfaringer fra Københavns brand i 1728 sørgede universitetsbibliotekaren for at de sjældne og kostbare bøger og dokumenter fra tårnets bibliotek blev gemt i tårnets hule cylinder, så de ikke gik op i flammer.

8 DET BESATTE HUS

På Frederiksberg ligger Bakkehuset der i 1807 var guldalderparret Kamma og Knud Lyne Rahbeks hjem. Under bombardementet søgte Kamma Rahbek sikkerhed i sin fars bolig på Nørregade 39. Man vidste at Frederiksberg ville blive indtaget af englænderne og regnede med, at der var mere sikkert bag voldene i indre by. Kamma Rahbek overlevede, men faktisk blev området omkring Nørregade hårdt ramt – ude på Frederiksberg havde den engelske Oberst Hulse passet godt på Bakkehuset som han havde besat. I dag kan man få flere historier om ægteparret og perioden på Bakkehusmuseet.

MASKEMANDEN

Af Tina Brændgaard •
foto Michael Tonsberg

Bedst kendt som **frontmand i rockbandet Kashmir**. Nu er **Kasper Eistrup** klar med **soloudstillingen** 'Paintings, drawings and graphics'. Vi har været på hjemmebesøg til en snak om **kunst, kaos og farven lyserød**.

Jeg er afhængig af at være rockstar

'P lader + papir + farver' står der med sort tusch på en af flyttekasserne i Kasper Eistrups halvtomme lejlighed på Vesterbro. Som en art minimalistisk inskription over beboerens kunstneriske virke der de seneste mange måneder har været mere koncentreret om at male billeder end om at lave musik sammen med orkestret Kashmir.

Kasper Eistrup har for længst slået sit navn fast som sanger og sangskriver, og grammy'en i vindueskarmen og en stak andre priser på gulvet i stuen vidner om musik-Danmarks officielle anerkendelse af hans talent og gruppen Kashmirs succes. Han har lavet artwork på de fleste af bandets albumcovers og er langt fra uvant med at udtrykke sig visuelt. Men hvad får en rockmusiker til pludselig at satse på billedkunsten?

"Det der med at tegne og lave grafik, det har jeg faktisk altid gjort. Det er ikke en pludselig indskydelse jeg har fået, men det er første gang i mange år jeg har haft mulighed for at trække stikket ud og ikke være rockmusiker. Jeg har været et turbulent år igennem med en del opbrud, og det sætter gang i en masse tanker."

Til de Kashmirfans der lige nu sidder og ryster i bukserne og be'r til at Kasper Eistrup ikke bliver alt for pjattet med penslerne – frygt ej! Han har ikke tænkt sig at slippe musikken lige foreløbig.

"Det er en anden gnist jeg har i mig som musiker, en afhængighed. Jeg er afhængig af at være rockstar," griner han med tyk amerikansk accent og tryk på rock.

"Og så er der bare nogle ting som billedkunst ikke kan. Musik og film er måske de eneste kunstformer der kan give dig gåsehud. Jeg kan godt få en følelse af andægtighed eller ligefrem underdanighed overfor et værk, men

– Kasper Eistrup håber at bruge mere tid på billedkunsten fremover, men Kashmir lever stadig.

» Under tilblivelsen af sin kunst ved Kasper Eistrup ikke rigtig hvad der foregår, og sådan kan han godt lide at arbejde.

det udmønter sig ikke fysisk som musik gør. Så jeg håber at kunne køre sådan fifty-fifty mellem musik og det her. Det er min plan. Og det ser da indtil videre ud til at gå meget godt, men nu må vi se hvad folk siger til det.”

ER DET NOGET LORT?

Det er ikke første gang Kasper Eistrups anstrengelser med papir og farver får offentlig bevågenhed. Allerede som ni-årig udgav han hjemmelavede tegneserier og solgte dem til naboer og klassekammerater i hjembyen

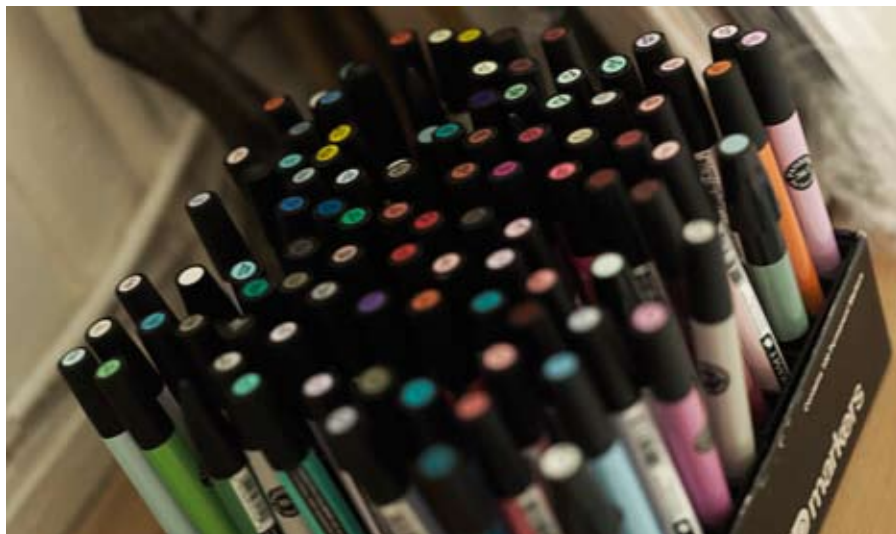
Nykøbing Mors i Nordjylland, og senere var han med til at udsmykke facaden på sin efterskole Kastanievej på Frederiksberg. Alligevel kan han ikke se sig fri for at være lidt nervøs.

”Jeg er sådan set ikke nervøs for at folk skal se mine ting. Jeg er selv glad for dem, og jeg har lyst til at vise dem frem, men jeg er da lidt spændt på hvordan det bliver modtaget. Også fordi jeg ikke er et navn på den scene.”

Men hele menageriet med ferniseringer og receptioner ville Kasper Eistrup helst overlade til nogle andre.

”Så kunne jeg sidde et andet sted og hygge mig. Sådan har jeg det også med at skulle udgive plader. Jeg bryder mig ikke om at sidde i en stor forsamling af journalister og venner og lytte et helt album igennem og se hvordan de kigger ned i gulvet eller holder op med at vippe med foden. Så bliver jeg overopmærksom på om folk kan lide det. I processen tænker jeg ikke på en modtager, eller hvem der skal have mine billeder hængende. Jeg arbejder ud fra det jeg selv synes er fedt. Men

» Allerede som 9-årig udgav Kasper Eistrup hjemmelavede tegneserier og solgte dem til naboer og venner i hjembyen Nykøbing Mors. I dag rummer lejligheden værktøj til både musik, tegning og maleri.

det piller ikke ved at i det øjeblik jeg viser det frem, så har jeg alligevel sådan en 'uh ha, er det noget lort det her?'"

FARVEN LYSERØD

Det er svært at tale om betydningen af kunst. Især sin egen erkender Kasper Eistrup der gerne tager de malerier der læner sig i stakkevis op af væggene i lejligheden til hjælp når han alligevel gør forsøget. Hvorfor har han for eksempel valgt at lade en fed bane af lyserød farve klumpe sig vej ned igennem et dystert brunt landskab?

"Det er ofte sådan at jeg ikke forstår mine kunstneriske udladninger før bagefter. Under tilblivelsen ved jeg ikke rigtig hvad der foregår, og sådan kan jeg godt lide at arbejde. At reagere på en umiddelbar impuls og forfølge den, og se hvor den ender. Og så er der nogle temaer jeg kredser om i perioder. Lige nu bruger jeg en lyserød farve som jeg godt kan lide. Det kan godt være at den er seksuel, men jeg synes egentlig bare den er smuk!"

Undervejs i talestrømmen har han bevæget sig hen foran det største maleri i samlingen hvorfra han med stor entusiasme og pegende forklaringer kæmper med at sætte ord på strøg og streger.

"Det her billede begyndte jeg at male på i 2001. Det er sjovt når jeg nu ser alle lagene i det. At jeg vælger den her blågrønne farve afspejler jo et eller andet humør. Det vil altid være en form for dagbogsnotater, men jeg ville

”Jeg er blevet slæbt med på udstillinger siden jeg var lille og syntes det var røvsygt, men jeg har fået en kærlighed til det med tiden

nok synes det var kedeligt hvis jeg skulle sidde og sige hvad de enkelte farver repræsenterer i forhold til mit liv, for det ved jeg ærlig talt ikke helt."

Stædige fortolkere har i tidens løb insistere på længsel og fravær som gennemgående temaer i Kasper Eistrups billedunivers, ikke mindst på grund af et massivt opløb af maskerede mennesker og bortvendte ansigter. Hvad siger kunstneren selv?

Han forsvinder ind i soveværelset og henter et billede frem af en maskeret yngling iført stram lyseblå heldragt.

"Jeg har jo nogle gennemgående figurer og ansigter som ofte er maskerede. For mig at se er det en kærlighed til den figur. Hvorfor ved jeg simpelthen ikke. Den har altid været der, også i coveret til vores forrige album (*Zitilites*, 2003, red.), og det gik op for mig at det faktisk er her den opstår, den her maskemand. Den er lidt superhelte-agtig."

MYSTISKE BYGGETING

Nærmere kommer vi det ikke. Både fordi det er svært at agere vurderingsmand over for sine »

» Maskerede mennesker og bortvendte ansigter er gennemgående i Kasper Eistrups billedunivers.

» "Lige nu bruger jeg en lyserød farve som jeg godt kan lide. Det kan godt være at den er seksuel, men jeg synes egentlig bare den er smuk!"

KASPER EISTRUP OM ...

■ KØBENHAVN

I København er der gennem årene blevet foretaget alt for mange kompromisløsninger hvor man ikke har tænkt over hvem byen skal være for. Byen skal være for byens beboere. Det er dem der skal være glade for at bo der. Tag nu hele Kalvebod Brygge hvor man har valgt at bygge øjebæ på øjebæ på øjebæ langs vandet i stedet for at bygge boligområder og parker. Det er måske en af Københavns bedste adresser der med et snuptag er ødelagt for altid.

■ SUCCES

Steffen Brandt sagde engang til mig at det handler om aldrig at slå helt igennem i forhold til at få et langt liv, og det er så rigtig sagt. For slår du helt igennem, ja så er det samme svært at blive deroppe. Det handler om at blive lige nedeunder hvor man ikke slår helt igennem, men hvor man stadig har en fanskare der synes at de kan have en lidt for sig selv og ikke skal dele én med hende poptøsen fra klassen.

■ VESTERBRO

Mange mennesker siger at Vesterbro er ved at kamme over i noget mondænt. Det kan da godt være, men sådan er det når et kvarter udvikler sig. Sammenlignet med andre byfornyelser i København har Vesterbro bevaret en nerve og en plads til de små butikker, den lille kaffeebar og de to veninder der syr deres eget tøj. De vil formentlig ikke blive der når huslejerne bliver for dyre, men så starter de op i Nordvest eller et andet sted. Det synes jeg egentlig er meget naturligt.

■ ENGHAVE PLADS

Jeg synes det er positivt at vi laver en metrostation oppe på Enghave Plads, og hvis det er så forfærdeligt at vi skal fælde det gamle kastanietræ, så må vi bruge de 300.000,- det koster på at få flyttet træet. Det kan man jo godt, og de gør det rask væk i USA. Jeg tror godt der stadig kan være plads til alkoholikerne på bænken. Det giver ikke nogen mening at de ejer Enghave Plads.

■ DAVID LYNCH

Er en af mine helte. Han har en meget umiddelbar tilgang til sin kreativitet. Den lever i hans verden på rigtig mange planer, ikke bare i film, men også i billedkunst, fotografi, poesi og design. Hans film er jo dybt forstyrrede, men jeg tror i virkeligheden han er et meget afbalanceret og jordnært menneske. Han flyver ikke ad helvede til. Jeg har kæmpe respekt for ham.

“
Det at min far i
mange år ikke troede
på det jeg lavede var
en drivkraft for mig

» Kasper Eistrup kan godt føle andægtighed overfor et kunstværk, men det er musikken der giver ham gåsehud.

egne ting, og fordi Kasper Eistrup grundlæggende mener at kunsten er en fri verden hvor man kan tolke som man vil. Og måske er det netop for at undslippe meningernes tyranni at han selv har kastet sig ind i kunstens kaos, både som beskuer og som udøver?

“Jeg vokset op med det. Jeg er blevet slæbt med på udstillinger siden jeg var lille og syntes det var røvsygt, men jeg har fået en kærlighed til det med tiden.”

Kasper Eistrups mor er billedkunstner, og det at fordybe sig i kreative skabelsesprocesser var en naturlig del af barndomshjemmet.

“Der var altid et værksted at lave mystiske byggeting i og male. Det var altid let at komme til. Det var derhjemme. Det var sådan det var, og det var helt fantastisk! Og det var fedt for mine venner at komme og bygge jordhuler i haven og lave underlige konstruktioner og spraymale dem. Det kom naturligt.”

På Mors i Nordjylland må det nu alligevel have været noget særligt?

“Folk syntes da at jeg var en lidt speciel knægt. De rigtige drenge spillede fodbold og samlede på fodboldmærker, og de kunne ikke lide ost. Jeg var også en rigtig dreng, men jeg havde bare en kærlighed til ting der kræver fordybelse. Jeg kunne arbejde i månedsvis på mine tegneserier eller mine billeder. Det var min virkelighed. Det var min fodbold.”

Styrken og *drivet* til at holde den fodbold i spil og satse på et liv som kunstner kommer ifølge Kasper Eistrup lige så meget fra forældrenes opbakning og introduktion til kunst og musik, som fra de kampe han som så mange andre har måttet tage med ophavet.

“Min far er forretningsmand og mere af den gamle skole. Man uddanner sig, får et job og »

Det er okay at hengive sig til noget uden nødvendigvis at have en brugsanvisning eller facitliste til hvordan det skal gøres

går den gængse vej, så der har også været en modstand at arbejde op imod. Det at min far i mange år ikke troede på det jeg lavede var en drivkraft for mig. Jeg skulle fanme bevise overfor ham at jeg kunne gøre det. I dag har vi et supergodt forhold og er meget tætte. Men de der teenageår var svære.

”Han er rigtig stolt af de ting jeg laver nu og forstår det også – og forstår at man ikke altid skal forstå. At det er okay at hengive sig til noget uden nødvendigvis at have en brugsanvisning eller facitliste til hvordan det skal gøres. Giver det mening?”

LONELY RIDER

Det er adskillige smøger siden Kasper Eistrup høfligt sikrede sig at rygning ikke ville fremkalde panderynker og hentydende host, og han hiver endnu en blå Kings frem fra cigaretpakken og tænder op. Snart blander blåtonede røgskyer sig med den dybe seriøsitet der står omkring ham når han taler om sit arbejde.

”Jeg har ikke som sådan en formular jeg bruger hver gang jeg skal arbejde. I den her periode er det billedkunst jeg fokuserer på, og man kan ikke komme udenom at det i visse perioder bare er surt slid. Men så kommer de her små gennembrud hvor der vælter ting ud et eller andet sted fra som jeg ikke kan forklare hvor er. Dan Turèll sagde på et tidspunkt at det der med at skrive var et arbejde. Det var et spørgsmål om at sætte sig ned fra klokken ni om morgenen og så arbejde intensivt. Så struktureret arbejder jeg slet ikke, men han har ret. Det har jo også noget at gøre med selvdisciplin.”

Kasper Eistrups blik sejler ud af et åbentstående vindue og forsvinder ud i Istedgades strøm af mennesker, biler, dufte og lyde. Da han vender tilbage iført en drenget latter og en 'nå men hvor kom vi fra'-attitude, står det pludselig klart at hans alvor har en uregerlig følgesvend.

”Det er svært at holde verden ude når man er et socialt anlagt menneske. Jeg kan godt lide sammenstødet med mennesker. Jeg kan godt lide at sidde i gaden, på en kaffebar eller være til middagsselskaber. Som min kæreste siger med sådan et lidt negativt tonefald, 'du

kan godt lide at hænge ud'. Og det er faktisk lidt problematisk når man skal arbejde med billedkunst som er så solo-orienteret. Hvis jeg var lidt mere en *lone rider*, ville jeg have et meget højere output. Det der med at lukke sig for verden kan jeg desværre kun gøre i meget koncentrerede perioder, for jeg er nødt til at komme ud og se hvad der sker.”

TANDLÆGE ELLER SUT

Til det formål bruger han byen og nyder det. Samtidig ved han også at han vil nå til et punkt hvor han ”har lyst til at vælge byen til, men ikke altid at skulle have den ind ad døren.”

Første skridt i den bevægelse tager Kasper Eistrup allerede når han om kort tid rykker de pakkede flyttekasser fra Istedgade-lejligheden til udkanten af Vesterbro, eller som han kalder det ”landsbyen ovre på den anden side hvor der lidt mere ro på.”

Det tyder dog ikke på at han kommer til at kede sig derovre.

”Vi skal jo i gang med en plade igen, og så laver jeg noget filmmusik til en serie der skal komme næste år på DR. Jeg er også blevet suget ind i at starte en musikhøjskole i Oure på Sydfyn, og det bruger jeg en masse tid på. Jeg nærmer mig mit David Lynch liv hvor jeg kan arbejde

med en masse forskellige ting. Det er fedt. Sådan må det gerne blive ved med at være.”

Vi krydser fingre og holder vejret, for ellers ser det dunkelt ud for musikeren og billedkunstneren med mere.

”Hvis jeg ikke havde et kunstnerisk virke, jamen så ville jeg helt klart bare være arbejdsløs. Da jeg var lille, havde jeg en idé om at jeg gerne ville være tandlæge, men det ville jeg jo ikke. Det var kun fordi det så ud som om tandlæger var venlige og tjente en masse penge. Der kunne ikke være andet end det kunstneriske. Så ville der gå sut i den, det er jeg sikker på.” <<

KASPER EISTRUP

- Født 1973
- Aktuel med udstillingen *Paintings, Drawings and Graphics* i Galleri Falkener Project.
- Opvokset i Københavnsområdet og i Nykøbing Mors i Nordjylland. Bor på Vesterbro sammen med sin kæreste, skuespilleren Laura Drasbæk.
- Udstillede sidst på Kirsten Kjærs Museum i Nordjylland i 2000.
- Har sammen med bandet Kashmir udgivet seks album hvoraf det tredje *The Good Life* (1999) er blevet kaldt en milepæl i dansk rock.
- Medvirker i Kasper Torstings dokumentarfilm *Rocket Brothers* (2003) om Kashmirs op- og nedture i forbindelse med indspilningerne af *Zitilites* (2003).
- Sang på seneste albumudspil *No Balance Palace* (2005) duet med rocklegenden David Bowie på nummeret 'The Cynic'.

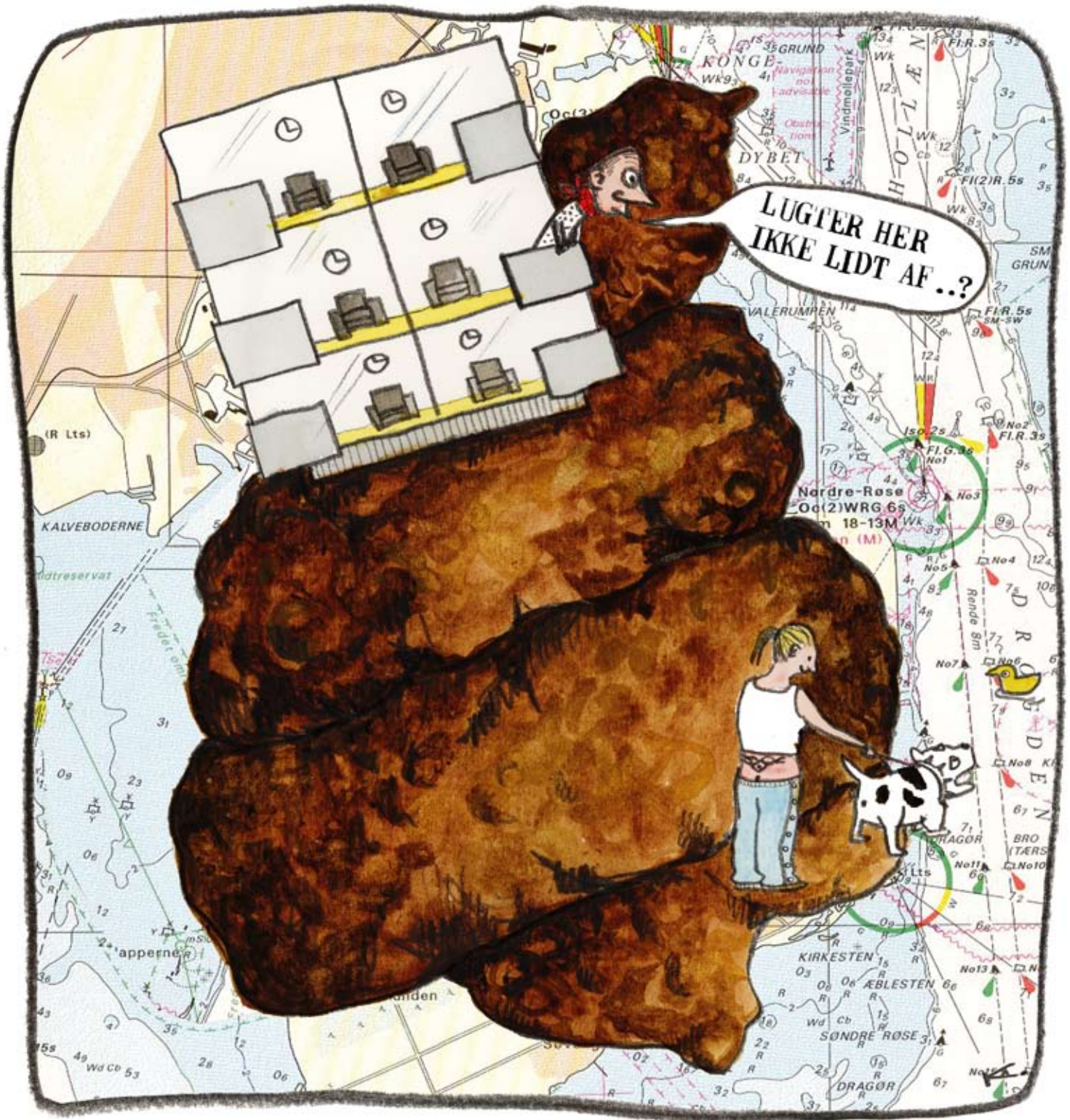

UDSTILLING

Kasper Eistrups udstilling *Paintings, Drawings and Graphics* kan ses i Galleri Falkener Project fra 7. september til 13. oktober. Adressen er Fredericiagade 10, København K.

WWW.FALKENERPROJECT.DK

– Kasper Eistrups første band, Blasphemer, spillede hard-core og trash-metal.

AMAGER V1.2

Amager har fået mere metro – og dyrt nybyggeri og gallerier på Bryggen ...

Lækker, italiensk, automatisk

Espressomaskine med fuldautomatisk cappuccinofunktion. Det er hvad du blandt andet får hvis du kaster dig ud i en kærlighedsaffære med 'DeLonghi Magnifica Automatic Cappuccino' som dyret her så beskedent hedder. Det med det automatiske er noget med at trykke på en knap og vupti, så har du cappu-

ccino frisk fra fad. Den er selvfølgelig fra Italien og rummer desuden noget så bekvemt som en indbygget kaffekværn.

Nærmeste forhandler oplyses på tlf. 87 41 71 00. Pris: 9.999,-

Blender-blær

Nyeste skud på blender-stammen fra amerikanske Hamilton Beach er denne lettere futuristiske sag med en masse lækkert lys i blå nuancer og sågar et oplyst betjeningspanel. Ud over det lækre design er der også tænkt på det funktionelle. Et såkaldt WaveAction System sørger for at man ikke sidder tilbage med klumper af frugt eller is i smoothien eller margaritaen. Fås i farverne sort og 'børstet stål'.

Forhandles endnu ikke i Danmark. Se mere på www.hamiltonbeach.com

Centrifugeret saft

Med denne saftcentrifuge fra Omega får du noget der minder om en total-løsning på juice- og saftområdet. Saften presses nemlig ved hjælp af en kniv og et filter, og på den måde kan den ikke blot klare al frugt og grønt, men sørger samtidig for at hele 85 procent af vædstoffet kommer ud af frugter og grøntsager.

Kunst & Køkkentøj, Østergade 26
Pris: 2.899,-

Ris og ros

Skal risene til sushien eller den bali-nesiske ret have den helt rigtige konsistens, bør du måske overveje en riskoger som denne her fra Hamilton Beach. Smart fordi den automatisk skifter fra kogning af risene til blot at holde dem varme når kogningen er færdig, så de hverken får for meget eller for lidt. De løse dele tåler en tur i opvaskeren.

Kan bestilles på www.hamiltonbeach.com.
Pris: USD 29,99,- (før levering)

Køkkenhjælp

Der er næsten ikke det den klassiske Kitchen Aid Stand Mixer ikke kan. Den kan røre, piske, male (mel, ikke paneler), og alt hvad en god køkkenhjælp skal kunne. Den kan være udgangspunktet for så forskellige kulinariske oplevelser som pasta og is, og så praler den med

at være de fleste professionelle kokkes foretrukne køkkenmaskine på hjemmefronten.

Fås bl.a. i Magasin
Pris: fra 4.599,-

Brød og bagel

Så kedeligt som at se en væg tørre. Sådan plejer det at være at riste en skive brød og vente på den bliver færdig. Men se så her. Denne frække fyr blandt brødristerne giver dig et dejligt display og såkaldt LCD-betjeningspanel at glane ved mens tænderne løber i vand. Og der er flere gode nyheder: Risteren byder også på en integreret bollevarmer der varmer fx croissanter og wienerbrød uden at udtørre dem, og sågar en funktion til ristning af bagels. Min sjæl, hvad vil du mer?

Illum, Inspiration, Imerco m.fl.
Pris: 699,-

Shake, rattle and drink

Med en drinkmixer fra Hamilton Beach kan du lave dine egne milkshakes, læskedrikke og cremede desserter. Og skulle det alligevel ende med at blive en af de maskiner du kun får brugt hvert andet solhverv, hjælper det da at den ser godt ud som bare pokker og helt sikkert vil være genstand for beundrende blikke under køkkenfesten. Heldige rad.

Find flere gode grunde på
www.hamiltonbeach.com

KØKKENMASKINER

Sommeren og dens mange udendørs kulinariske oplevelser er ovre for denne gang. Nu er det tilbage i køkkenet og dets spændende beboere - køkkenmaskinerne. KBH guider dig her igennem et udvalg af sæsonens foretrukne.

I tykt og tyndt

Hvad enten du skal skære noget så tyndt som carpaccio eller så fedt som bacon, kan det klares med denne samtalekøkken-venlige udgave af en professionel pålægsmaskine. Og det lyder næsten som hentet ud af Tv-shop, for: Skift klingens, og du kan også skære brød på den. Og ikke nok med det, den er også yderst samarbejdsvillig når den skal rengøres.

Kunst og Køkkentøj, Østergade 26
Pris: 1.840,-

Kaffeklimaks

Med et Nespresso-apparat af denne ikke helt prisbillige slags får du ikke blot brugervenlighed og enkelthed for alle pengene. Der skulle også være basis for en kaffeoplevelse der sender dine smagsløg på rundtur til kaffedovne syditalienske landsbyer. Der er med

andre ord autentisk aroma og atmosfære at hente her.

Fås bl.a. i Illums Bolighus og Nespressos egen boutiquebar i Galleri K, Pris: 6.799,-

Ice Ice Baby

Synes du det er nederen at sommeren er gået på hæld, og det snart er uden for sæsonen for de rasende hyggelige ture til iskiosken? Frygt ikke. Lav isen selv! For eksempel med denne krabat fra is-himlen Italien. Der er tale om en såkaldt sorbetaire der i modsætning til mere almindelige ismaskiner ikke kun kan arbejde med fløde, men også mælk og sukker. Og så skulle der efter sigende være gode chancer for at få is-englene til at synge.

Kunst og Køkkentøj, Østergade 26
Pris: 5.363,-

VÆLG 6 STEDER I KØBENHAVN

3 der *topper*

3 der *flopper*

Af Adrian Hughes, 45 år

Vært på *Smagsdommerne* på DR2.

TOP

Foto: Jacob Besenup

RADIOHUSET

Det er ikke med min gode vilje at jeg nu bor i DR Byen. For det har betydet at jeg er blevet kostet ud af Wilhelm Lauritzens skønne Radiohus hvor jeg har gået og gnubbet mig op af alle de til huset speciallavede håndtag, lampeindfatninger og alt det Cuba-mahogni som udgør gelænderne. Så *thumbs up* for det gamle Radiohus!

FREDERIKSSTADEN

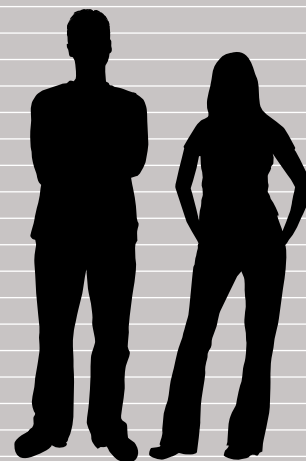
Det er meget banalt, men jeg bliver simpelthen så glad hver gang jeg kommer i Frederiksstadens. Det er en genistreg af et stykke byplanlægning med usædvanlig mange huse som er uniforme – de er udtænkt af den samme hjerne – men får alligevel lov til hver især at være forskellige og brillere, men på sådan en ret under-spillet, festlig måde.

Foto: Malouette

OPERAEN

Jeg bliver også meget glad hver gang jeg kommer ude i Operaen hvor man fra tredje sal har det store, fede, nærmest kobberstiksagtige overblik over Frederiksstadens. Jeg bryder mig ikke meget om at kigge på Operaen udefra – jeg synes den er meget *Wagner* udenpå, men den er dejlig *Puccini* indeni. Det er et utroligt festligt hus, og så er jeg usædvanligt glad for det der foregår i huset, og selve foyeren er feststemt – den indbyder til festlighed.

FLOP

Foto: Brian Løkenburger

UMAMI

Vi var kommet for at smage os i gennem Umamis fantastiske retter, men så kom tjeneren og totalt overdrev den der mani med at knytte en anekdote til alle tænkelige ingredienser i menuen. Man kan simpelthen ikke servere salt uden at det skal være håndindampet sydesalt fra Læsø med særligt til lejligheden fra Kaukasien indfløjne krydderier. Topmålet var da han simpelthen deltog i samtalen. Man går i byen for at nyde hinandens selskab – ikke tjenerens!

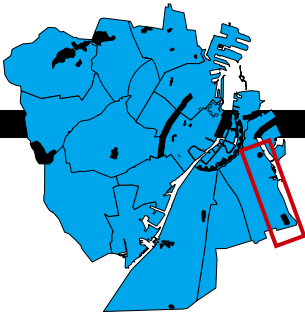
DR BYEN

Nu har vi boet på en byggeplads i over et år med alle mulige kraner som kører forbi mit vindue, og man går stadigvæk gennem en skov af spånplader for at komme over til kantinen. Jeg ville egentlig have syntes det var meget rart at man havde bygget huset færdig, og vi så var flyttet ind i det i ro og mag. Men det er åbenbart for meget forlangt – man kan ikke få alt for 4,7 milliarder!

FIELD'S

Jeg skulle på udflugt og tænkte at hvad ville være mere naturligt end at fylde min picnicurv med lækkerier fra det nærmeste indkøbscenter som her i DR Byen er Field's. Det er en ørkenvandring, skal jeg hilse og sige. Man kan fandeme gå langt i Field's for at finde delikatesser. Det eneste tilnærmelsesvist lækre, jeg fandt, var nogle chokolader. Men Field's har åbenbart trukket en meget bred streg gennem mainstream-Danmarks forretningsmæssige tilbøjeligheder og serverer det på den store palette. Det var hovedpinefremkaldende i svær grad.

M

METRO TIL LUFTHAVNEN

Metroen vokser med fem stationer når Kronprins Frederik sidst på måneden indvier M2 til lufthavnen, og Amager bliver lidt mindre på den gode måde.

M Fredag den 28. september åbner en helt ny Metrostrækning fra Lergravsparken til Københavns Lufthavn i Kastrup. Det er Metrolinjen M2, som i dag kører mellem Vanløse og Lergravsparken, der får et længere ben at gå på.

En tur med Metroen fra Indre By til lufthavnen kommer til at tage små 14 minutter. Og der bliver lejlighed til at hoppe af undervejs på Metroens fire nye stationer: Øresund, Amager Strand, Femøren og Kastrup.

FRA DAMP TIL METRO

Togforbindelsen mellem Københavns Lufthavn på det østlige Amager til City er faktisk ikke en ny forbindelse. Indtil 1947 kunne amagerkanerne hoppe af og på Amagerbanens damptog der futede helt ud til Dragør. Og i 1975 kæmpede Olsenbanden en brav kamp mod DSBs sommerkøreplaner i 'Olsenbanden på sporet'.

Nu er dele af den gamle bane moderniseret

til en ny, moderne Metrostrækning der dels kører på jorden og dels i en åben grav og på højbane. Stationerne ligner dem man allerede

kender fra strækningen til Vanløse bortset fra stationen ved lufthavnen der svæver over Øresundsmotorvejen ved Terminal 3's vingespids.

ETAPE3FAKTA

- Anlægstid: fire år.
- Pris 1,7 mia. kr.
- Strækningen er 4,5 km lang.
- Stationer: Øresund, Amager Strand, Femøren, Kastrup, Københavns Lufthavn.
- 25.000 forventede daglige pass. i 2010.
- Hele metroen har indtil nu kørt godt 17,5 mill. km - 439 gange rundt om jorden.

FORKERT PLACERING

Der har været kraftig kritik af M2-strækningen til lufthavnen fordi den hovedsageligt kører gennem et parcelhuskvarter i stedet for under den tætbefolkede Amagerbrogade som en tunnelbane.

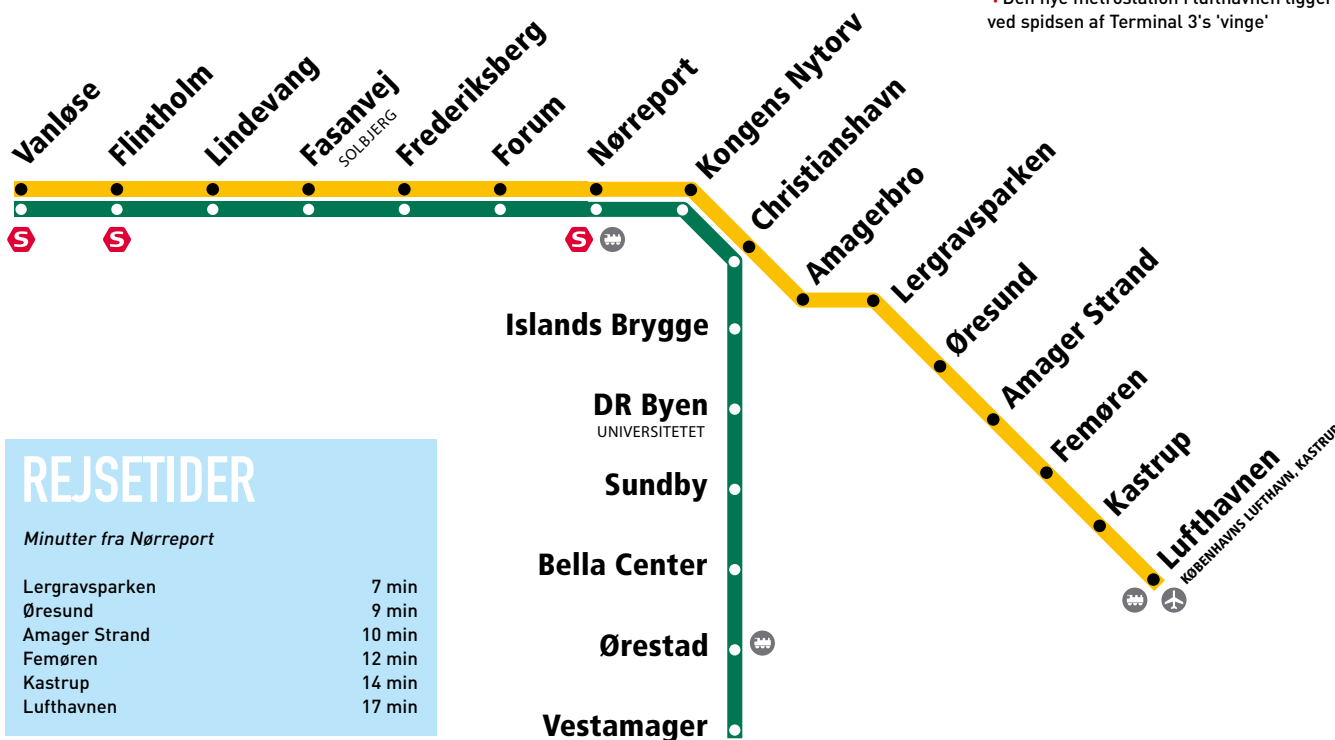
Ørestadsselskabets tekniske direktør Torben Johansen afviser kritikken:

"M2 kommer til at betjene ligeså mange boliger og arbejdspladser som hvis den kørte under Amagerbrogade. Fordelen ved den nuværende placering er at Metroen er med til at fremme udviklingen af det østlige Amager med boliger og erhverv. Og så har det været betydeligt billigere at anlægge metroen i Amagerbanens gamle spor end hvis vi skulle bore under hele Amagerbrogade," siger han.

Metroen er således anlagt for at betjene

- Den nye metrostation i lufthavnen ligger ved spidsen af Terminal 3's 'vinge'

kommende byområder på Østamager og i mindre grad den eksisterende befolkning omkring Amagerbrogade.

“Om metroen bliver rentabel fra Lergravsparken og nedefter, vil afhænge af byudviklingen på Amager,” forudser lektor på Kunstakademiets Arkitektskole, Bo Grönlund.

“Men, vi må ikke glemme at det er metroen ud til Københavns nye hovedbanegård,

Lufthavnen, der også er Københavns største arbejdsplads med over 25.000 ansatte og 60.000 daglige passagerer,” siger han.

POLITISK GLÆDE

Også overborgmester Ritt Bjerregaard glæder sig over metroen som hun mener vil give bedre rekreative muligheder for såvel amagerkanere som resten af København.

“Der er grund til at fejre at borgerne på Amager nu får hurtig og let adgang til resten af hovedstaden, og at københavnere får hurtig og let adgang til områderne på Østamager – både til de rekreative områder ved Amager Strandpark, til koncerter på Femøren og ikke mindst til lufthavnen,” siger Ritt Bjerregaard. <<

Tonsvis af TEATER!

For de
teatertossede
og novicerne

En **ny teatersæson** banker på. Og med **mere end 160 forskellige forestillinger på de omkring 80 teatre** i hovedstadsområdet er der noget at vælge imellem. Om du er til **velafprøvede klassikere i nye aftapninger** eller den **grænsesøgende avantgarde**, så har byens teatre noget at byde på. Værsgo, her får du overblikket!

BYENS TEATRE

GUIDE FOR BEGYNDERE OG LETØVEDE

INDRE BY

GRØNNEGÅRDSTEATRET – klassikere i fri luft

GrønnegårdsTeatret er teatret under åben himmel. Hvert år i juni, juli og august spiller teatret klassikere, moderne teater og ballet i Kunstindustrimuseets Have og i Odd Fellow Palæets have.

GRØNNEGÅRDSTEATRET
Bredgade 66, Tlf. 33 16 22 12

PLEX – musikalske eksperimenter

Før hed det Den Anden Opera og var hjemsted for moderne, eksperimenterende opera. Men i 2006 fik stedet en grundig *make over*, og skiftede samtidig navn til PLEX – Københavns Musikteater. I dag rummer PLEX moderne musikteater, performance, og eksperimenterende koncerter.

PLEX
Kronprinsessegade 7, Tlf. 33 32 55 56

ANEMONE TEATRET – teater i børnehøjde

Anemone Teatret spiller børne- og familieforestillinger. I caféen sælges legetøj, slik, saftvand og bøger til priser hvor børnene kan være med. Antal pladser: 150 pladser i teaterrummet og ca. 60 pladser i caféen.

ANEMONE TEATRET
Suhmsgade 4, Tlf. 33 32 22 49

CAFÉTEATRET – tanker på scenen

Teatret åbnede i 1970'erne og har siden spillet både ny dansk og udenlandsk dramatik. Tit forestillinger der sætter fokus på politiske og samfundsmæssigt relevante temaer. Teatret har tre scener: Kælderscenen og 1. sals-scenen, som danner rammen om teaterforestillinger, mens KafCaféen – caféscenen – bruges til musik, oplæsninger, debat og kabaret.

CAFÉTEATRET
Skindergade 3, Tlf. 33 13 58 13

PLAN-B TEATER – upcoming undergrund

Huset i Magstræde rummer, foruden musikscener og café, et teater med navneet: Plan-B Teater. Plan-B kalder sig selv et nyskabende teater, og repertoireet består af danske og udenlandske urpremierer med unge dramatikere, skuespillere og instruktører. Her er scenen sat til cabaret-aftener, poetry slam og live-koncerter.

PLAN-B TEATER
Magstræde 14, 4. sal, Tlf. 33 91 11 77

FOLKETEATRET.DK – folkelig fusion

Folketeatret er, som navnet siger, teater for folket. Komedier og musicals bliver spillet her. Folketeatret rummer desuden scenerne: Hippodromen, der mest bruges til dans, og 'Børneboxen', som spiller teater for børn og unge med fokus på aktuelle ungdoms-problematikker.

FOLKETEATRET
Nørregade 39, Tlf. 33 12 18 45

DANSK DANSETEATER – mekka for moderne dans

Sig moderne dans – og du kommer ikke uden om Dansk Danseteater. Tidligere lånte Dansk Danseteater sig frem til scenearealer på Danse-scenen og Det Kongelige Teater, men i 2005 fik teatret fast adresse på Folketeatret med studie og egen scene i Hippodromen og mulighed for at sætte større forestillinger op på Store Scene.

DANSK DANSETEATER
Nørregade 39, Tlf. 33 12 18 45

TEATER FÅR302 – lille scene, store eksperimenter

Teater FÅR302 fik sit navn da ni skuespillere i 1987 satte hinanden stævne på en gård lidt uden for Fakse med det erklærede mål at definere et teater der skulle forny det danske teaterliv. Huset og visio-nerne var der, men navnet manglede. Lidt derfra gik en flok får, og ét af fårene skilte sig ud: Det fulgte ikke flokken, men gik sine egne veje. Fåret var øremærket nr. 302. FÅR302 er i dag med sine 49 pladser et af byens mindste, men her er plads til at både nye og erfarne skuespillertalenter kan udvikle sig.

TEATER FÅR302
Toldbodgade 6, Tlf. 33 11 20 04

CAMP X – vi venter i spænding

I løbet af 2007 lukker både Rialto Teatret og Aveny T på Frederiksberg. Til gengæld blænder det nye, internationale samtidsteater Camp X op for anderledes og eksperimenterende teateroplevelser. Camp X vil spille teater – både på de to gamle teatres adresser og i andre fysiske rammer. "Camp X er urolig og nødvendig scenekunst. Det er teater med holdning, mod og evne til at bevæge sig mod strøm-men" – sådan introducerer Camp X selv sin profil.

CAMP X
Frederiksberg m.v.

BOLDHUS TEATRET – lille, men modig

Mindst, modigst og mærkeligst – sådan lyder Boldhus Teatrets tre slagord. Det lille, intime teater ligger i et nedlagt papirlager. Genren er moderne, udfordrende og eksperimenterende teater som skiller sig ud, og som kun spilles her.

BOLDHUS TEATRET
Admiralgade 26, Tlf. 33 11 90 90

Teaterkasser med indhold

Af Christine Christiansen

Hvordan står det til på byens teaterscener? Bliver der solgt billetter i en tid hvor kulturlivet kæmper mod beskæringer af budgetterne? Og hvor høj bliver overlevelsescprocenten blandt de **intime småteatre** når **Det Kongelige Teaters** mastodontiske nye skuespilhus hæver tæppet i 2008? En teatereksperter gør status.

→ I et isoleret samfund har en dødelig epidemi udslettet alle indbyggere på nær tre. PLEX spiller *Same Same But Different* fra 22. september til 6. oktober.

Betty Nansens nydelige, hvide herskabs-ejendom på Frederiksberg. Husets Teater blandt cafeer og de sidste løsgående kanyler på Halmtorvet. Og Bådteatret på en vippende pram et stenkast fra Nyhavn.

Der er mange teatre i København. Flere i hver bydel, og noget for enhver smag. Tæller man det hele sammen – store, små, smalle, sjove og skæve – når man op på mere end 30 scener alene i København. Men der er plads til de mange teatre i byen, mener Dagbladet Informations teateranmelder, Anne Middelboe Christensen. Så længe de formår at finde deres niche og positionere sig ved hver især at satse på én bestemt type teater. »

De københavnske teatre er gode til at profilere sig individuelt

Foto: Per Morten Andersen

DET KONGELIGE TEATER – snart i nye rammer

Nedtællingen er startet til indvielsen af Det Kongelige Teaters nye skuespilhus på Kvæsthusbroen. Det sker – om alt går vel – i februar 2008. Skuespilhuset rummer en stor scene med plads til 650 og en mindre, fleksibel scene. En prøvesal vil kunne indrettes til intimszene. Skuespilhuset erstatter de tre nuværende kongelige scener: Stærekassen og de to Turbinehaller der har lagt rum til moderne og eksperimenterende teaterforestillinger, musik, clubbing- og dj-arrangementer. Udvalgte skuespilproduktioner vil dog fortsat blive spillet på Gamle Scene.

DET KONGELIGE TEATER
Kvæsthusbroen, Kbh. K

BÅDTEATRET – skarp bølgegang

Tænder du på ny dansk dramatik med en skarp, aktuel vinkel, så gå tryk ombord på Bådteatret. Lider du derimod af søsyge eller vandskræk, så hold dig på det tørre. København er den eneste danske by – og en af de få byer i øvrigt – der kan bryste sig af at have et rigtig Bådteater. Båden, der er en gammel pram fra 1898, blev opkøbt af en gruppe teaterfolk og arkitekter og åbnede officielt som teater i 1973.

BÅDTEATRET
Nyhavn 16 Z, Tlf. 20 73 21 51

BRYGGEN

MADELEINES MADTEATER – du må gerne lege med maden!

Skal alle sanserne forkæles ekstraordinært for en aften, så sker det på Madeleines Madteater. I et gammelt Tuborg-depot sætter en af Københavns anerkendte gourmetkokke og en filmscenograf scenen for en totaloplevelse hvor mad og teater går op i en højere enhed. Over en hel aften fortærer publikum tre akters teater og ti retter mad – kreeret med fantasi og sans for detaljerne.

MADELEINES MADTEATER
Drechselsgade 10, Tlf. 33 14 05 55

PLAY – musikalsk væksthus

Hvad gør skuespillere der selv vil iscenesætte deres forestillinger? De laver deres eget teater. Det er netop hvad to kvindelige skuespillere gjorde på Islands Brygge i 2004. Resultatet er PLAY – en kombineret teater- og musikscene. Repertoiret består af ny dansk dramatik og nyoversat udenlandsk dramatik. Når scenen ikke bruges til teater, er der live-musik, oplæsninger, poetry og meget andet på de skrå brædder.

PLAY
Njalsgade 21F, stuen, Tlf. 32 96 57 73

NØRREBRO

NØRREBROS TEATER – røven på komedie

Er du til underholdning i den lettere genre, skal du begive dig hen på Nørrebro Teater. Teatret er et af de ældste i København – siden 1886 har det haft adresse i Ravnsborggade. Teatret var – modsat Det Kongelige Teater – for alle og enhver. Lystspil, komedier og senere musicals dominerede repertoire. Nørrebro Teater forsøgte sig i en periode med mere seriøse dramaer af Ibsen og Kafka, men i 80'erne vendte det tilbage til den folkelige profil som også kendetegner teatret i dag.

NØRREBROS TEATER
Ravnsborggade 3, Tlf. 35 200 900

KALEIDOSKOP 1 OG 2 – eksperimenter for fuld skrue

Kaleidoskop råder over to scener: en lille scene på Nørrebrogade (K1) og en større scene – den tidligere Kanonhallen – på Østerbro (K2). Her veksler repertoire konstant mellem teater, dans, performance og interaktive forestillinger. Ideen er at blande klassisk teater med nye effekter og ny teknologi.

KALEIDOSKOP K1
Nørrebrogade 37, Tlf. 70 26 53 02
KALEIDOSKOP K2
Øster Fælled Torv 37, Tlf. 70 26 53 02

FREDERIKSBERG

BETTY NANSEN – funky gammel dame

Betty Nansen er Frederiksbergs fine frue – opkaldt efter en dansk skuespiller der i 1917 overtog rollen som teaterdirektør på stedet efter et mislykket forsøg på at slå igennem som skuespiller 'Over There'. Teatret har beholdt sit fornemme look med plysstole, blanke lysekroner, balkon og træudsmykninger, men der er både hip-hop-teater og eksperimenterende virkelighedsteater på plakaten.

BETTY NANSEN TEATRET
Frederiksberg Allé 57, Tlf. 33 21 14 90

EDISON – mest for unge

Edison er Betty Nansen Teatrets anneks-scene – og kontrast, såvel bygnings- som indholdsmæssigt. Foyeren er rå som i et gammel fabrikslokale, og salen er rummelig med skrånende stolerækker og højt til loftet. Både de fysiske rammer og repertoire appellerer til et yngre publikum. Teatret henter hverdagens aktuelle temaer, blandt andet indvandrerproblematikker, ind på scenen. Kendte skuespillere fra tv og film optræder her jævnligt.

EDISON
Edisonsvej 10, Tlf. 33 21 14 90

“Jeg tror ikke de små teatre behøver at frygte skuespilhuset som en større konkurrent end hidtil

“De københavnske teatre er gode til at profilere sig individuelt. På Café Teatret spiller de fx teater med en politisk vinkel mens Edison på Frederiksberg spiller forestillinger med fokus på sociale temaer, blandt andet indvandrerproblematikker. Og på Det Ny Teater har de succes med at opføre de store, uødkelige musical-klassikere.”

NYT SKUESPILHUS INGEN TRUSSEL

De seneste år har det københavnske teatermiljø været præget af gennemgribende omstruktureringer og nedskæringer. Flere af de gamle teatre, som Privat Teatret, har måttet lukke som en uundgåelig konsekvens heraf. I år har både Rialto Teatret og Aveny-T på Frederiksberg drejet nøglerne om til fordel for det nye, eksperimenterende teater, Camp X. Og i starten af 2008 åbner Det Kongelige Teaters nye Skuespilhus på Kvæsthusbroen – med en sal med 650 siddepladser og mulighed for at spille teaterforestillinger på hele tre forskellige scener på samme tid.

Men ifølge Anne Middelboe Christensen vil de mindre teatre stadig kunne stå distancen over for de nye:

“Det Kongelige Teaters nye skuespilhus vil i starten have nyhedens interesse og trække mange mennesker til – præcis som Operaen gjorde da den åbnede. Arkitektonisk er huset et mesterværk hvor der er kælet for de mindste detaljer. Men teaterkasser er jo ikke interessante i sig selv. Det er indholdet det handler om. Det samlede antal teaterforestillinger på Det Kongelige Teater stiger ikke fordi teatret skifter adresse, så jeg tror ikke de små teatre behøver at frygte skuespilhuset som en større konkurrent end hidtil.”

SPONTANE TEATERGÆNGERE

Mens teatrene udvikler sig, ændrer publikums teatervaner sig også løbende, har Anne Middelboe Christensen erfaret. Tidligere købte teatergængerne abonnement til en stribe forestillinger ved sæsonens start. I dag køber mange – især de unge teatergængere – først teaterbilletterne på selve dagen.

“Unge i dag er spontane – også som kulturbrugere. Deres livsstil harmonerer ikke med abonnementsordninger hvor man skal planlægge flere måneder i forvejen og binde sig for en hel række forestillinger. De unge vil »

» Folketeatret spiller *Knud Den Kedelige* fra den 18. september til 10. november.

BETTY NANSEN TEATRET

CAROLINE HENDERSON

KAYA BRÜEL

SZHIRLEY

ZAKI

BLÆS BUKKI

LAUS HØYBYE

JOACHIM KNOP

AL AGAMI

DON JUAN

Instruktør: Peter Langdal // Komponist og kapelmester: Søren Kjærgaard
29. sep. - 10. nov 2007 // ma. - fr. kl. 20, lø. kl. 17 // Billet: 3321 1490 // BilletNET: 7015 6565
www.bettynansen.dk

RIDDERSALEN – hennarødt for hele familien

Oprindeligt husede bygningen på Frederiksberg et stort forlystelsessted med navnet Lorry. I 1970 blev Jytte Abildstrøm leder af teatret Riddersalen. Siden har teatret lagt lokaler til mere end 100 forestillinger – for børn i alle aldre og deres forældre.

RIDDERSALEN –
JYTT ABILDSTRØMS TEATER
Allégade 7-9, Tlf. 38 87 87 10

ØSTERBRO

ØSTRE GASVÆRK – højloftede musicals

Teatret har til huse i en gammel gasbeholder fra 1883. I 1976 blev bygningen restaureret og ombygget til det teater der åbnede ti år senere. Østre Gasværk har succes med de store, populære musical- og teateropsætninger hvor rummets muligheder udnyttes: Der er højt til loftet.

ØSTRE GASVÆRK TEATER
Nyborggade 17, Tlf. 39 27 71 77

VESTERBRO

TEATRET VED SORTE HEST – trofast baggård

Man skal vide at det ligger der hvis man vil finde det, for udefra ligner bygningen ikke umiddelbart et teater. En gammel lagerbygning har i snart 30 år dannet rammen om det lille, eksperimenterende teater på Vesterbrogade. Hvert år har teatret én urpremiere. Forfatterportrætter er også fast bestanddel af repertoiret.

TEATRET VED SORTE HEST
Vesterbrogade 150, Tlf. 33 31 06 06

TEATRET ZEPPELIN – børnebøger på scenen

Efter 20 års erfaring som turnerende børneteater åbnede Zeppelin som københavnsk familieteater i 1994. Teatret sætter årligt en-to egne forestillinger op og huser desuden mange gæstespil.

TEATRET ZEPPELIN
Valdemarsgade 15, Tlf. 33 22 04 78

DET NY TEATER – fortidig ekstravagance

At skride op ad de brede marmortrapper på Det Ny Teater er som at skrue tiden 100 år tilbage. Stedet og stemningen leder tankerne hen på tidens glamour og ekstravagance, og man er pludselig meget langt væk fra støjen fra Vesterbrogade. Her bliver de store, kendte, internationale musicalsucceser sat i scene – ofte med originale kostumer og rekvisitter.

DET NY TEATER
Gammel Kongevej 29, Tlf. 33 25 50 75

Ung*er* i dag er spontane – også som kulturforbrugere

kunne købe billet til en teaterforestilling på selve dagen – ligesom i biografen. Det betyder at teatrene tit kun sælger få billetter forud for premieren. Først efter premieren spredes rygterne om de gode forestillinger via mund til mund-metoden – og så kommer der gang i billetsalget.”

Op de gode teaterforestillinger er der mange af. Teateranmelderen oplever lige nu et enormt potentiale blandt dramatikere, skuespillere og instruktører på de københavnske teatre:

”De hotte, kendte skuespillere fra danske film og tv-serier bliver headhunted til at optræde live på teatrene. Her oplever du nærheden – stjernerne er på her og nu, og det sker lige foran dig. Hvorfor gå i biffen og se skuespillerne på et lærred når du kan opleve dem live, få meter fra hvor du sidder? Det er så bare op til dig at vælge hvor i byen du vil se teater – om du er til rå træstole eller rødt plys.” <<

SÅDAN FÅR DU FINGRE I DE BILLIGE TEATERBILLETTER

Hvorfor betale fuld pris for teaterbilletten når man kan nøjes med det halve? Her er en stribe rabatordninger hvor du sparer penge på teaterbilletterne.

■ TA-I-TEATRET – OG SPAR PENGE

På hjemmesiden www.ta-i-teatret.dk finder du et komplet overblik over hovedstadens mange teatertilbud. Du kan blive medlem af Ta-i-teatret og opnå rabat på teateroplevelserne. Se mere på www.ta-i-teatret.dk

■ URBAN LATE SALE

Gratisavisen Urban har lanceret rabatordningen LateSale hvor du på selve teaterdagen kan købe teaterbilletter til udvalgte forestillinger for halv pris. Fra kl. 16.00 kan du på Urbans hjemmeside se oversigten over aftenens ledige billetter. Læs mere om LateSale på www.urban.dk

■ U 30 – FOR DE UNGE

Det Kongelige Teater har startet en ny rabatordning hvor unge under 30 år får op til 65% rabat på billetter til udvalgte forestillinger. Billetterne kan købes via Billeynet – både i forsalg og på selve forestillingsdagen. Se www.kglteater.dk under rubrikken 'Mest for unge'.

MICHAEL FLATLEY'S
LORD OF THE DANCE

Irsk, når det er bedst - af legendariske Michael Flatley. Det er et af hans mest populære shows, der nu igen rammer Danmark med 45 dansere på scenen.

Lørdag 20. okt. kl.16.00 og kl. 20.00 - søndag 21. okt. kl. 20.00

ABBA THE SHOW

"Absolutely best ABBA since ABBA"
The Official International ABBA FAN CLUB

EKSTRA
i Falconer Salen
9. marts kl. 20.00

Den ultimative hyldestkoncert til ABBA med National Symphony Orchestra of London og Waterloo orkestreret. Det tættest man kommer på originalen. Koncerten har skabt jubel i hele Europa og USA.

BEMÆRK
Tivolis Koncertsal - Fredag 5. okt. kl. 20.00

THE KING THE MUSICAL
The Original Elvis Musical from London's West End

NY STOR EUROPA-TURNÉ.
Premiere i Paris den 7. oktober 2007.
ELVIS THE MUSICAL havde premiere i 1977 - 3 mdr. efter Elvis døde. Den gjorde bl.a. Shakin Stevens berømt for rollen som Elvis. Denne London West End-udgave med samme instruktør - skal nu turnere i 10 lande med et supercast af skuespillere, sangere og musikere i ny flot scenografi.

7. - 13. januar 2008 kl. 20.00

The Pink Floyd Projekt
opfører
DARK SIDE OF THE MOON

De 10 musikere og sangere trakterer publikum med et unikt 3-timers show, der spænder over det meste af Pink Floyds næsten 30 år lange produktion.
- det både lyder og føles som Pink Floyd...

Søndag 11. november kl. 20.00

MY BROTHER Johnny Cash
Tommy Cash
& The Cash Crew Band

I WALK THE LINE - var netop det, Johnny Cash gjorde og sang om. Han døde i 2003 og bliver mindet og hyldet i dette tributeshow. Sangtalentet Tommy Cash synger de største hits fra sin broders storhedsstid. Hans hyldest til sin broder vil med garanti begejstre Johnny Cash' mange fans.

Torsdag 15. nov. kl. 20.00

THRILLER Live
A Musical Celebration featuring the hit songs of
MICHAEL & THE JACKSON 5

ET IMPONERENDE SANG- OG DANSE-SHOW

London West End-produktion med over 30 optrædende: Sangere, dansere, gospel-kor og live-band i en fantastisk multi-media presentation

Lør. 29. og søn. 30. september kl. 20.00

CHRISTMAS THE RAT PACK
LIVE FROM LAS VEGAS

DIREKTE FRA WESTENDILONDON

Engelsk presse: Verdensklasse, Formidabel aften - et forrygende show. Oplev 3 fantastiske sangere spille FRANK SINATRA - SAMMY DAVIS - DEAN MARTIN De ser ud som - De synger som - "Den ægte vare" - 16 mands orkester og kor

Mandag 3. december kl. 20.00

AL JARREAU

Verdensstjernen med den unikke stemme.
Vinder af 5 GRAMMY AWARDS
- med det store NDR BIGBAND

Repertoire: Uddrag fra bl.a Porgy & Bess Project samt high-lights fra hans albums.

Onsdag 5. december 2007 kl. 20.00

Repertoire fra den verdensberømte TV-koncert fra Wien
Nytårskoncerten 2008

Schönbrunn Slotsfilharmonikere fra Wien. 41 musikere, sangere og dansere i verdensklasse.
Gæstedirigent: Mioka Eichenholz

Søndag 20. januar 2008 kl. 20.00

The Twelve Irish Tenors

Highlights: Danny Boy, When Irish Eyes are Smiling, My Guy, Bring Him Home, Music of the Night, Granada, Fever, Mack the Knife, Yesterday, That's Life, New York, New York, Thank you for the Music og mange flere.

Irlands største stemmer i årets koncert

Anmelderne i Europa (lyder over af begejstring: Den unikke kemi mellem individuel performance og magien af harmoni er intet mindre end et exceptionelt show lige fra Queen's "We are the Champions" til klassisk opera som Puccini's "Nessum Dorma".

Søndag 6. april kl. 20.00

AFRICAN MAMAS

Great African scenography, a spectacular lights cape, a great band of top musicians and, of course, these wonderful women, bring you a fantastic and unique evening that you will never forget!!!
...brilliant, delightful, graceful, artful, poetic and powerful...no to be missed!

Søndag den 2. marts 2008 kl. 20.00

HUSETS TEATER – dansk dramatik helt tæt på

Husets Teater spiller fortrinsvis moderne dansk dramatik hvor temaer og velkendte episoder fra hverdagen tages under kærlig behandling. Husets Teater har held med at trække stjerneskuespillere ind. Den korte afstand fra bagerste række til scenekanten giver publikum mulighed for at opleve skuespillerne helt tæt på.

HUSETS TEATER
Halmtorvet 9, Tlf. 33 25 13 76

AMAGER

RØDE KRO TEATER – munter brun sovs

Teater og god mad hører sammen – det har altid været filosofien bag Røde Kro Teater. Stedet har – bortset fra en pause på 30 år frem til 1989 – serveret spisetæter siden slutningen af 1800tallet hvor stedet for første gang lod tæppet gå op med en revy på repertoiret.

RØDE KRO TEATER
Øresundsvej 4, Tlf. 32 59 00 08

GLADSAXE

GLADSAXE NY TEATER – genopstand i forstæderne

I 2006 måtte Gladsaxe Teater dreje nøglen om af økonomiske grunde, men takket være en stædig indsats fra lokalbefolkningen lykkedes det for nylig at finde en løsning og genåbne teatret. Nu er navnet Gladsaxe Ny Teater. På plakaten er musicals, musikteater og skuespil i den populære ende.

GLADSAXE NY TEATER
Buddinge Hovedgade 81,
Søborg, Tlf. 39 53 04 61

KLAMPENBORG

BELLEVUE TEATRET – teater med havudsigt

På Strandvejen nord for København ligger det kridhvide Bellevue Teater med udsigt over Øresund. Arne Jakobsen har tegnet teatret som på lune aftener kan skyde taget til side og spille i fri luft. Bellevue Teatret har haft stor succes med at opsætte nyskrevne musicals og ny dansk dramatik med kendte skuespillere og sangere.

BELLEVUE TEATRET
Strandvejen 451, Klampenborg,
Tlf. 39 63 64 00

GODE RÅD TIL DEBUTANTEN

- Læs ikke noget om forestillingen på forhånd.
- Lad dig lokke af en god titel eller en flabet plakat.
- Sæt dig ind og åbn så for sanserne. Så kan du altid læse mere bagefter.
- Og husk: Det er kun på Bådteatret du risikerer at blive søsyg!

GRATIS BACKSTAGE OG GENERALPRØVER

Kliken er Det Kongelige Teaters klub for teaterinteresserede unge. Her får du:

- Gratis adgang til debataftener med skuespil, scenografer og instruktører, særarrangementer m.m.
- Elektroniske nyheder fra Det Kongelige Teater direkte til din e-mailadresse.
- Løbende tilbud om billige billetter til skuespil og ballet.

For at blive klikemedlem skal du være under 30 år. Læs mere på www.kgltteater.dk/kliken

VIND BILLETTER

KBH sætter 20 billetter på spil til to af efterårets store musik-forestillinger i Falconer Salen.

5X2 BILLETTER TIL THRILLER

Historien om popkongen Michael Jackson. 30 sangere og dansere fra West End i London giver en hyldet til sangeren med hits fra hans mange albums.

? *Hvad hedder Michael Jacksons første solo-album fra 1972?*

5X2 BILLETTER TIL PINK FLOYD PROJECT

10 musikere og sangere trakterer publikum med et trettimers show der spænder over det meste af Pink Floyds næsten 30 år lange produktion.

? *Hvem spiller hovedrollen i Pink Floyd filmen The Wall fra 1982?*

- Send dit svar til quiz@kbhmagasin.dk senest søndag den 23. september.
- Skriv enten 'thriller' eller 'pink' i emnefeltet.
- Man må gerne deltage i begge konkurrencer – man skal blot sende svarene i to separate mails. Vinderne får direkte besked.

Thure Lindhardt spiller Hamlet på Gladsaxe Ny Teater fra den 14. september til den 27. oktober.

Foto: Thomas Perri

SKINDERGADE 3 | 1159 KØBENHAVN K | BILLETTELEFON 3312 5814 | WWW.CAFETEATRET.DK

CaféTeatret

- det intelligente alternativ

12.apr. - 17.maj 2008

CRUISE

af Jakob Weis

3. - 24.nov. 2007

BABBLE-BABBLE

af og med Livingstones Kabinet

9.feb. - 8.mar. 2008

MODERN LIFE!

af Aleksa Okanovic

ALEXANDER KØLPIN PRÆSENTERER

SOMMERBALLET 07

EN STJERNEPARADE AF INTERNATIONALE BALLETTJERNER OG MODERNE DANSERE, DER IGEN ER SAMLET I DANMARK - EN ORIGINAL COCKTAIL AF MODERNE OG KLASSISKE DANSERE SAMT EN FRANSK KABARETDANSER, EN VERDENSMESTER I POLEDANCING OG EN KLASSISK BALLETDANSER MED STRIPPERERFARING.

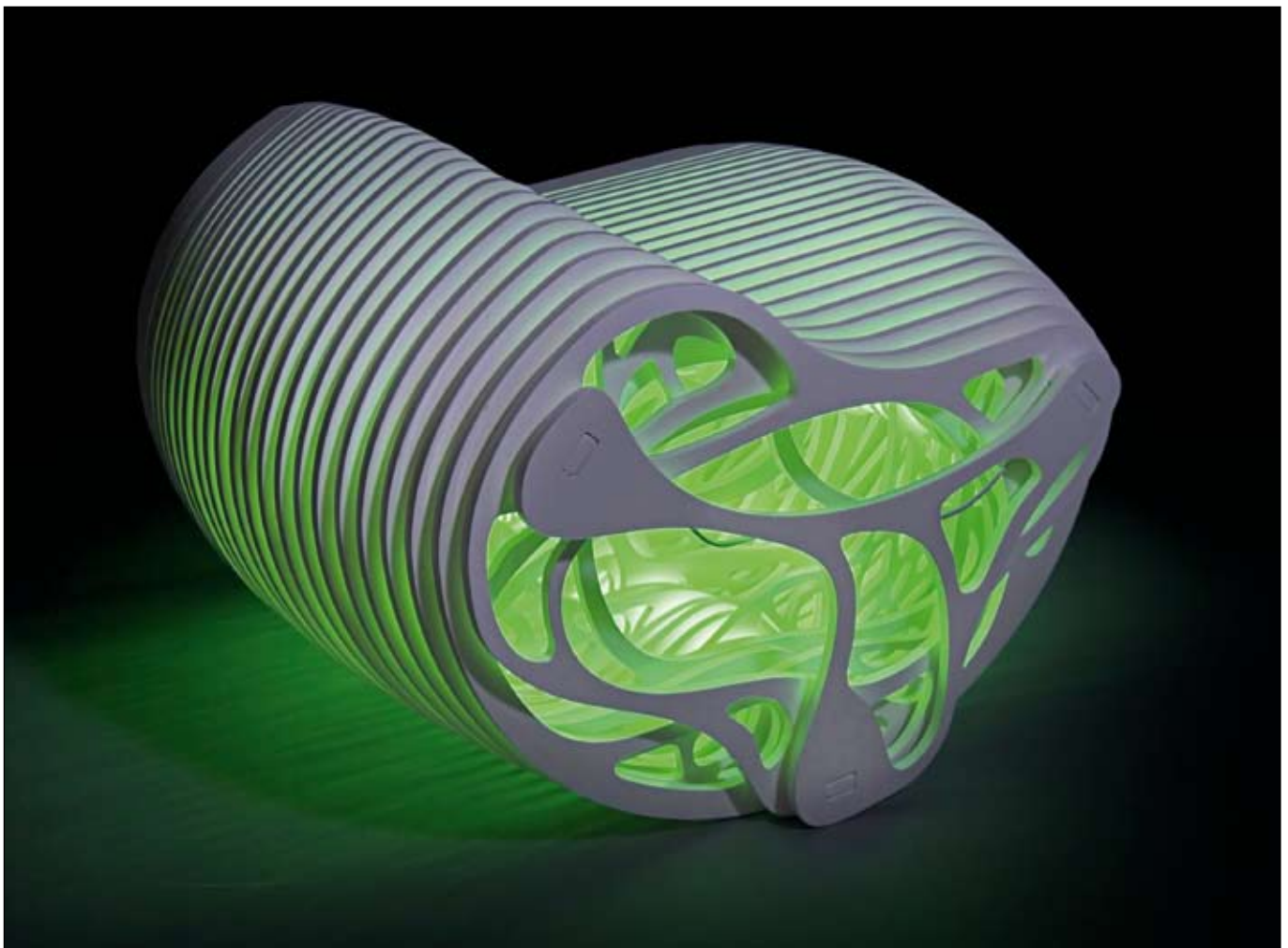
30. AUGUST - 20. SEPTEMBER

BELLEVUETEATRET.DK

BILLETNET.dk 70 15 65 65 / 39 63 64 00

SOMMERBALLET.DK

Sæt dig i lampen

Fem møbler integrerer lys

Kombinér et møbel med lys! Det var opgaven for 12 studerende på arkitekt-skolens designafdeling, og efter kun otte ugers arbejde blev fem udkast udstillet på møbelmessen i Milano i april. Siden er møblerne blevet videreudviklet, og det ene, *Osso Buco*, er nu sat i produktion.

”Osso Buco er italiensk og betyder knoglens hul,” siger Ninna Helena Olsen der sammen med Lisbeth Hjorslev Toustrup har designet stolen der dobler som lampe og skulptur. Og møblets form leder da også tankerne hen på både muskler og knogler:

”Det viser sig særligt fra siden hvor møblet transformerer sig til et dynamisk og organisk væv,” siger Ninna Helena Olsen.

Indtil videre kan Osso Buco købes ved at kontakte de to designere der også har lavet en hjemmeside til knoglen med lys i hullet. Vejl. pris er 22.000 kr. ◀◀

www.ossobuco.dk / www.hybrido.dk

◻ Alle fem møbler er udstillet fra 4. - 19. september hos Normann Copenhagen på Østerbrogade 70 (Ved Trianglen).

◻ Øverst Osso Buco består af 35 laserskårede MDF-skiver.
◻ Nederst FlomLow var et andet bud på et møbel med lys. De mindste puder er også genopladelige 'lamper'.

Hvordan bliver Øresundsregionen til fremtidens unikke metropol?

Made in Öreseund

En fremtidsforsker tager os med til Øresundsregionen 2040

"Fremtidens Øresundsregion minder om fortidens renæssancebyer som også boblede af oprør og nye tanker der sled mod gamle vaner og traditioner."

Det siger Anne Skare Nielsen der er fremtidsforsker og partner i firmaet Future Navigator. Hun lever af at gennemskue tidens tendenser og konsekvenser.

Fremtidsforskning er naturligvis ikke en eksakt videnskab, og der findes ingen tidsmaskiner til researchen. Men Anne Skare Nielsen er ikke bange for at hoppe frem til 2040 og sende os dette postkort fra fremtiden:

"Omkring årtusindskiftet havde byplanlæggere og arkitekter en slem tilbøjelighed til at bygge store prestigebyggerier der egentligt ikke egnede sig til mennesker, men til akvariefisk og drivhusplanter," siger hun og nævner DR-byggeriet som eksempel.

"Det var først med forandringer i vejret og de barske sommerstorme at vi for alvor fik

øjnene op for hvor usmart det er at bygge de kedelige glasfirkanter hvor mennesker skulle være produktive og effektive. Regionen har haft stor succes med at zoneopdele ritualscener, så alle ved hvor der arbejdes, og alle ved hvor der holdes fri."

JÆGERSOLDATER I BØRNEHAVERNE

Anne Skare Niensens bud på udviklingen i de kommende tre årtier må være sød musik i ørerne på både planlæggere, miljøfolk og regionens borgere. Hun mener nemlig at naturen er kommet ind i byerne, og byerne er flyttet ud i naturen:

"Bykerne er frie for trafik, og gamle bygninger bevares og bygges om, så de passer til beboernes behov. Vi får beta-byggeri hvor alting laves ufærdigt og først rundes af efter et års tid, så man kan se hvordan brugerne sætter deres præg på byggeriet og giver det sjæl og charme."«

□ FREMTIDSKONKURRENCE

Hvordan bliver Øresundsregionen til fremtidens unikke metropol? Det spørgsmål stiller idékonkurrencen ØresundsVisioner 2040 udskrevet af Realdania.

VÆR MED

Alle er velkomne til at deltage i konkurrencen der har en samlet præmiesum på 1,3 mio. kr. Beløbene vil blive givet til videre bearbejdning af vindernes forslag.

KONKURRENCEN

Udskrives officielt den 6. september.

LÆS MERE

www.oresundsvisioner2040.dk

Irina Palm af Sam Gaarbarski, og med Marianne Faithfull i hovedrollen, er en af de 11 film der dystes om Den Gyldne Svane.

Film Festival 2007

150 film fra hele Europa... og Israel

Selv om Copenhagen International Film Festival i 2003 blev slået stort op som Københavns svar på de store europæiske filmfestivaler i fx Berlin og Venedig, så er det for de fleste københavnere nok stadig NatFilm Festivalen der står stærkest i kalenderårets filmbillede. Men CIFF lever i bedste velgående og uddeler igen i år Golden Swans til de bedste europæiske film. Og københavnske filmelskere kan se frem til adskillige timer med bagdelen placeret i rødt plys for der vil blive vist omkring 150 film i de 11 dage festivalen varer.

Mange af festivalens film vil ikke komme i dansk distribution og underteksterne vil være på engelsk. I det hele taget er der tyk streg under international – programmet er nemlig opdelt i serier der sætter fokus på film fra enkelte lande. I år er der særlig fokus på Italien, Tyrkiet og Israel, men også Frankrig, Tyskland og Spanien har egne serier. «

■ **COPENHAGEN INTERNATIONAL FILM FESTIVAL**
 20. - 30. september 2007

KONKURRENCEFILM
 11 film konkurrerer om Den Gyldne Svane i seks kategorier. I alt vises der ca. 150 film.

PROGRAM
 Programmet er på gaden 3. september og vil fra denne dag også kunne ses på www.copenhagenfilmfestival.com

BILLETTER
 Filmipas (fri adgang alle dage) 595,-
 Klippekort med 6 billetter 390,-
 Enkelt billet 75,-
 Købes i biograferne, på deres hjemmesider eller festivalens hjemmeside.
 Filmipas og klippekort kan også købes i Magasin.

Copenhagen
International
Film Festival
 2007 20.09 - 30.09

Forsalget er startet til efterårets store live-shows i Imperial...

GRÆSTED GREATEST LIVE

EN LIVE-KONCERT MED DR BIG BAND

SÆRLIGE GÆSTER

Allan Mortensen, Kaya Brüel, Al Agami, Caroline Henderson, Jytte Abildstrøm, Martin Brygmann, Peter Belli, Dario Campeotto, Daimi, Souvenirs med flere...

For hele familien i efterårsferien 12.-18. oktober
Bestil billet på www.biobooking.dk eller tlf. 70 13 12 11

rune klan | går large

verdensmands-show med komik, tryl og storhedsvanvid

7 LIVE SHOWS 19. - 25. OKTOBER

Bestil billet på www.biobooking.dk eller tlf. 70 13 12 11 – se mere på www.runeklan.dk

arrangerer **Epoman**

Få billetter tilbage – skynd dig at bestille billetter

partnere: **NSM**

Ved Vesterport 4 / 1612 København V / www.biobooking.dk tlf. 70 13 12 11

OKKERVIL RIVER The Stage Names

Den alternative amerikanske rock-scene er en jungle af mere og – for danske øjne og ører – især mindre kendte kunstnere og bands. Af og til skyder enkelte af disse frem som åbenbaringer for de danske rockelskere, efterladende store rungende spørgsmål: Hvorfor har jeg aldrig hørt dem før? Hvorfor er de ikke allerede kæmpestore? Man kan håbe at det er den slags reaktioner der vil være fremherskende, når nye lyttere kaster sig ud i den boblende og brusende flod der hedder Okkervil River. Et af selveste Lou Reeds yndlingsbands i disse år, og med dette nye album også et af denne anmelders der især er faldet for den fantastiske skrivekunst frontmand Will Sheff bedriver: *The 51st way to leave your lover, admittedly, doesn't seem to be as gentle or as clean as all the others, leaving its scars,*” som det lyder i den geniale 'Plus Ones' med sjove

musikhistoriske hilsner til bl.a. Paul Simon og R.E.M. *The Stage Names* er vidunderlig, en mangfoldighed af fortryllende og forunderlige små rock-noveller sat i scene af chefen Sheff og sat til musik af dette sindsoprivende syvmandsorkester.

Henrik Jensen

Er udkommet
Jagjaguwar (import)

PJ HARVEY White Chalk

På linje med andre af 90ernes musikalske frontløbere – Björk, Radiohead, Damon Albarn – har man aldrig kunnet beskyldt PJ Harvey for at sælge ud. Heller ikke på *White Chalk*. Denne gang har den britiske garagedronning smidt guitaren og sat sig til klaveret hvor hun i selskab med udsøgte musikere spiller sig i gennem 11 musikalske drømmetapeter draperet med vemod og uhygge. Resultatet er kuldslået hudløst og langt mere skrøbeligt end man er vant til fra den kant. Smukt og, midt i desperationen, afklaret, men også på strækninger stillestående og uforløst. Så seks stjerner for forsøget, fire for udførslen.

Jeppe Villadsen
Udkommer 24. september
Universal

RILO KILEY Under the Blacklight

Lad mig gætte: Rilo Kiley har lyttet en enkelt gang eller tre til Fleetwood Mac i sin tid. Lyt bare til fx 'Dreamworld' og 'Close Call' fra dette, den californiske kvartetts fjerde og hidtil mest poppede og lettilgængelige album. Forstået yderst positivt, for med *Under The Blacklight* forener Rilo Kiley på forførende vis uskyldsrøne og uimodståelige popmelodier med usentimentale og ulødlige historier fra lurvede hotelværelser og andre (mentale) krinkelkroge. Kælent fremført af forsanger Jenny Lewis, indiepoppens bedste bud på en *femme fatale*. Hendes kildevandsklare vokal kan smelte frosne hjerter.

Henrik Jensen

Er udkommet
Warner Music

TINA DICKOW Count to Ten

Det er langt overvejende en stærk og smuk efterfølger til gennembruddet for et par år siden Tina Dickow har begået. *Count To Ten* fejrer fra start benene væk under lytteren med titelnummeret og førstesinglen 'On The Run', og man bemærker at den sympatiske sanger-sangskriver er blevet bedre til sit håndværk: at fremelske gode sange. 'Craftmanship and Poetry' hedder den anden sang passende, men det er også her, på pladens sidste halvdel det bliver lidt for ens og ligegyldigt. Med større mod og alsidighed næste gang er der basis for et hovedværk fra dygtige Tina Dickow. Håbet lever i bedste velgående.

Henrik Jensen

Udkommer 3. september
A:tarm music

Nyt i september

HEAVY TRASH Going Way Out With Heavy Trash

Jon Spencer og hans storskrald giver den gas et sted mellem Johnny Cash, sumpet blues og rockabilly-surf. Point for legesygen. HJ

BEDOUIN SOUNDCLASH Street Gospels

Canadisk reggae med et twist af soul, ska, hip hop og punk! Singlen '12:59 Lullaby' er en perle, resten kun sjældent charmerende. HJ

BLUE FOUNDATION Life of a Ghost

Den står stadig på atmosfærisk englesang og knirkende beats fra dansk trip hops flagskib. Dog med et lidt renere poppet udtryk der klæder den blå baggrund. HJ

SAYBIA Eyes on the highway

Mere pik og patos fra ridderne af dansk klynkerock. Radiohead-light eller a-ha goes rock – for nogle smægtende og smukt. JV

Jon Spencer spillede sammen med makkeren Matt Verty-Ray på Stengade 30 i april.

MUSIKiKBH

Af Anders Ojgaard • foto Ty Stange

Tungt affald på knasende frø

Indie-legende udgiver på københavnsk selskab

Det er et af indie-scenens helt store navne som har valgt det københavnske pladeselskab Crunchy Frog til at udgive sin nyeste CD. Amerikanske Jon Spencer var hovedmand i *Jon Spencer Blues Explosion* der særligt i 90'erne hev skævt og energisk i guitar- og bass-strengene og skabte en speciel, groovy rock der fik en stor fanskare uden for P3 og hitlisterne.

Bandet har i dag skiftet navn til blot *Blues Explosion* og udgav deres seneste CD i 2004, men Jon Spencer bruger også tid på sideprojekterne *Boss Hog* og særligt *Heavy Trash* der nu udgiver deres andet album på Crunchy

Frog. KBH mødte Jon Spencer da han sammen med den anden halvdel af duoen, Matt Verty-Ray, gav koncert på Stengade 30 i april. Det nærliggende spørgsmål var selvfølgelig hvorfor en amerikaner fra metropolen New York vælger at udgive på et selskab fra lille København?

"*I'm a country boy at heart. Country through and through! I long for the smell of an extreme barbeque and the sight of hay-bales by the roadside. The little village of Copenhagen warms my heart. Plus, Crunchy Frog is a God-damn cool label,*" svarer Spencer.

KREATIV LABEL

Crunchy Frog har i dag kontor i Studiestræde, men startede i 1994 i en lejlighed. Fire medlemmer af det københavnske indie-band THAU ville starte deres egen label med fokus på alternativ pop og rock og med fuld kreativ kontrol til bandsene selv. I dag udkommer blandt andre Junior Senior, The Raveonettes, Sterling og Powersolo på Crunchy Frog. Og så

altså *Heavy Trash*. Jon Spencer afslører dog at han ikke har nogen intentioner om at flytte sig selv til København. Dertil elsker han New York for meget! [Læs anmeldelsen på side 56.](#) ◀◀

FEM NEW YORK-ANBEFALINGER

Fra Jon Spencer

Bird Flight radio program, WKCR klokken 08.20

Sucelt Cuban Diner, West 14th St.

Shake Shack Burgers, Madison Square Park

BLT Burger, 470 Sixth Av.

White Manna Diner, New Jersey

Marvel Morten

Født i 1955 og opvokset i København – med et par små afstikkere undervejs. Bor i sin morfars gamle lejlighed på Frederiksberg og har de sidste knap 30 år arbejdet som omvandrende klæbehjerne i tegneserieforetningen Fantask i Sankt Peders Stræde.

Alle render rundt med rygsække, så det ser ud som om de skal bestige Mount Everest. Selv om de bare skal ned til købmanden.

Nu er det ikke for at prale, men jeg er enormt kendt for at kunne huske alt. Jeg kan huske alle de film jeg ser, og alle de tegneserier jeg læser. På det punkt har jeg klæbehjerne. Til gengæld kan jeg ikke huske navne. Jeg møder folk på gaden som påstår de har gået i skole med mig.

Jeg har arbejdet i Fantask siden 1980. Der er mange der tror at vi alle sammen ejer butikken, men jeg er bare en simpel ansat der står og råber og skriger som om jeg ejer det hele. Jeg fik jobbet fordi jeg hang hernede. Jeg var sådan en typisk hang-on. Så blev de til sidst nødt til at ansætte mig. Fantask er faktisk det eneste rigtige arbejde jeg har haft hele mit liv. Og så har jeg oversat og redigeret Marvel på dansk, men det har jeg trukket mig tilbage fra.

De fleste folk har ikke begreb om at drive en butik. De fleste folk tror at hvis de åbner en butik, så vælter kunderne ind. Jeg ser tit butikker der åbner, og jeg kan med usvigelig sikkerhed fortælle dig, om den holder én, to eller tre måneder bare ved at kigge på den ét sekund. At åbne den 38. tøjbutik i et kvarter er sådan lidt formålsløst. Altså, man skal finde en lillebitte niche man kan være i. Fantask er ligesom et stamværtshus. Folk kan godt lide at alting er som det plejer at være.

At sige at jeg brænder for mit arbejde er måske liiige ... Du kan jo ikke brænde 28 år i træk. Så brænder du ud. Det gælder om at holde det på et jævnt blus. Men det er aldrig sådan at jeg ikke bryder mig om at komme på arbejde. For så havde jeg jo fundet noget andet. Altså hellere leve af socialhjælp end at leve af et arbejde du ikke kan holde ud. Simplethen. Men Gud fri mig vel, jeg griber da efterlønnen lige så snart jeg overhovedet kan!

Da jeg var lille, ville jeg gerne være atomfysiker, og jeg fik 13 i fysik, kan jeg huske. Og professionel skakspiller ville jeg også gerne være engang. Det med fast arbejde og rutiner har aldrig præget min familie specielt meget. Alligevel er jeg meget vane-drevet – og bestemt ikke nogen adrenalin-junkie. Jeg

har ikke trang til at springe ud fra noget eller klatre op ad noget – at udfordre mig selv som det så smukt hedder. Det synes jeg faktisk er en smule småpinligt engang imellem. København er nok blevet lidt mere selvbevidst. Hvis du ikke er på, så eksisterer du ikke. En slags metro-gadeteater hvor udstyret skal være i orden, og alle render rundt med rygsække, så det ser ud som om de skal bestige Mount Everest. Selv om de bare skal ned til købmanden. Hold da kæft, mand – det er der meget af, synes jeg.

Jeg er ikke den type der render rundt og påstår man skal være evigt lykkelig. Det må være totalt ulideligt. Hvis folk tror at livet er sådan, bliver de nok nødt til at bruge kunstige stoffer, og så går det ad helvede til. Hele samfundet er baseret på at du er lykkelig. Livet er enten tragisk eller lykkeligt. Der findes ikke den hér normale dagligdag. Jeg elsker dagligdagen. Ligesom Dan Turell. Dagligdagen er det bedste jeg ved. Det er vanerne der gør mig lykkelig. Morgenkaffe, avisen og sidde og surfe nyheder i en time. Og sidde og rode i mine blade.

Jeg er af den opfattelse at hvis en by skal være en by, skal der også være grimme ting i den. Ellers kan man ikke se at de andre huse er smukke. HT-buster-minalen har jeg fx altid syntes var rar fordi den deler Rådhuspladsen op. Jeg kan slet ikke forstå folk var så ophidsede over den. Jeg synes også at det var totalt urimeligt at det dér Foster-tårn ikke blev til noget. Men lige så snart der er én der er ophidset, så er der jo ni medløbere! Store planer gør altid folk nervøse.

Selv om jeg elsker København, har jeg planer om måske ligefrem at flytte på landet. Mols er jo enormt billigt! Fidusen er at det skal være kedeligt. Jeg er nok sådan lidt af en eneboertype. Jeg ved ikke om jeg gør det. Som alle bymennesker har jeg den hér stærkt romantiserede drøm om det lille hus på landet. Men jeg er godt klar over det ikke er sådan, og at der er sjuksk og gummistøvler og lækkelige vandhaner og 3. februar og sådan noget. Og altså – vi vil vel i virkeligheden alle sammen have en villa med havudsigt liggende midt på Rådhuspladsen.

2300

LORTEØ ELLER BOHEMEPARADIS?

For et par år siden var **Amager** smurt ud over det meste af mediefladen: **Byens fremtid, den nye avantgarde!** Men har det holdt stik, eller er øen stadig mest brune kartofler? Vi tog derud og så efter.

Af Anne Henderson • foto Ty Stange

Tag en slentretur ned ad Amagerbrogade en tirsdag ved 14-tiden. Kig ind i et par butikker, eller lav en afstikker til en sidegade eller til Islands Brygge. Det første der falder dig ind er at ekspedienterne er meget venligere her. De smiler, de er hjælpsomme, og de lyder som om de håber det når de siger 'på gensyn'.

Venligere end hvor? End i København, selvfølgelig. For der er København. Og så er der Amager.

Amager er en ø – en lortø. Amager er Københavns køkkenhave. Amager er en by i byen. Amager er arbejderklassens sidste bastion. Amager er jydernes ghetto.

Sådan var det i hvert fald. Men Amager er ikke længere bare 'lortøen', faktisk er den de sidste par år blevet udråbt til noget nær Vesterbros virile lillebror. Den kreative classes nye in-sted.

Det lyder som to verdener på samme sted – og er det også. For selv om det er rigtigt at øen på det seneste har fået en ny duft, er Amager stadig stedet hvis man vil gå på opdagelse i det København som ikke er mere. På Amager ligger Lars Vegas spillehal. Der ligger Musik Mik, Power Grill og Amagerstuen der frister med dart, pub og hyggestue.

Og der ligger solcentre nok til at brune hele nationens kartofler til næste jul på syv minutter for 20 kr.

HUL I HOVEDET AT FLYTTE OVER BROEN

Men hvad siger de selv, de gæve folk på lillepu-tøen? For at blive klogere, satte KBH to repræsentanter for det gamle og det nye Amager stævne: ærke-amar'kaneren Poul Hansen og tilflytter-galleristen Birgitte Kirkhoff.

Vi mødte dem, på det nærmeste man kommer et neutralt område: Ingolfs Kaffebær. Amagers, måske, første rigtige café der med sine ni år på bagen har vundet hjerterne hos såvel øens fastliggere som tilflyttere.

"Der er et godt sammenhold på Amager. Det er den der arbejderkultur. Tidsånden er måske imod den kultur, men hvis man er født og opvokset på Amager, så er det svært at slippe, ik'," kommer det fra Poul Hansen.

Han er et rigtigt amagerbarn som han selv siger. Han er født på Store Møllevang Fødeklænik og bor i dag på en stille villavej lige op til Amagerbrogade. Det er blevet til et par afstikkere til Vesterbro (som var "sjovt nok") og Farum (som var "for langt fra byen"), men ellers har Poul boet og arbejdet på Amager hele sit liv. Hans børn bor lige rundt om hjørnet, og i lejligheden ovenover bor hans søster.

Birgitte Kirkhoff har fra nærmeste hold

Med Ingolfs Kaffebær trådte Amager ind i café-alderen – ca. 20 år efter resten af København.

fulgt udviklingen på Amager. Hun har læst på Universitetet på Njalsgade, og sidste år åbnede hun et galleri i Vikingfabrikkens gamle lokaler på en sidegade til Islands Brygge. På den måde har hun været en af katalysatorerne i den udvikling der er ved at bevæge sig videre henover det indre Amager.

"For fem år siden syntes alle det var hul i hovedet at flytte *over broen*. Men i dag deles vi om kunderne der tager turen herover hvor de kan få noget andet kunst end det de finder i Bredgade. Det betyder også at det her område faktisk er kendt i udlandet fordi vi har mange internationale kunder."

Hvis man havde forventet et sammenstød mellem 'det gamle Amager' og 'tilflytterne', kan man godt pakke sine fordommene sammen. Poul er meget begejstret for det nye der sker på Amager. Han er især vild med Ørestadsprojektet.

"Selv om det til en vis grad er synd for naturen (Fælled), så er det jo også spændende med sådan en helt ny bydel. Med DR derovre. Og den der koncertsal. Og der sker hele tiden noget nyt. De bygger nye huse. Der sker noget lige om hjørnet. Det synes jeg er en meget god måde at gøre det på. At få lagt nogle nye huse ind i ny og næ." »

Jeg synes altså nogle gange at hans sprog er vulgært. 'Jeg skal æde,' siger han. Det er det der Amagersprog

I dag indrømmer Poul også at Øresundsbroen til Sverige, som han selv og så mange amarkerne demonstrerede indædt mod i 1990'erne, er så stor en succes at han har købt sig et sommerhus på den anden side.

"Jeg er kanonglad for den i dag. Men sådan er der jo så meget."

Det er Birgitte, som er mest skeptisk over for især boligudviklingen som hun mener skubber de gamle beboere ud fordi priserne stiger så voldsomt. Hun er også skeptisk overfor det eksploderende byggeri på Islands Brygge:

"Lige nu er der så meget nybyggeri. Og man tænker meget i de enkelte byggerier og ikke så meget i de mellemrum der er mellem bygningerne – altså pladserne hvor folk gerne vil have noget grønt. Lige nu er der goldt på Bryggen. Der går nok ti år inden det bliver hyggeligt."

GROVKORNET SPROG

Poul og Birgitte er ret enige om hvad der er det fede ved Amager: råheden, blandingen af det gamle og det nye, udviklings- og udfoldelsesmulighederne. Det føles mere centralt placeret end tidligere, synes Poul.

"Der er kommet en masse svenskere herover. Der er mange der arbejder herovre. Dét er også blevet en del af Amager."

Som galleriejer er Birgitte også opmærksom på udviklingen af Amagerbro.

"Udviklingen går helt af sig selv. De mennesker som er med til at starte noget nyt op bliver

fortrængt fra de steder hvor de er og flytter til Amager hvor der stadig er billigere."

De to har ikke meget negativt at sige om øen. Birgitte oplever at byen er meget anderledes end andre dele af København. Det som hun er mindst imponeret over er den grove tone på Amager. Hun skal selv snart giftes med en indfødt amarker:

"Jeg synes altså nogle gange at hans sprog er vulgært. *Jeg skal æde*, siger han. Det er det der Amagersprog."

Poul kan derimod lide de skæve eksistenser og den rå, men kærlige havnearbejdermentalitet. Han føler at han selv er en del af den – på trods af at han er IT-medarbejder.

"Der er nok lidt havnearbejder i én eller en rod, ik'. Det er sådan lidt bramfrit. Det er sådan at man siger tingene som de er. Der er også en kærlighed. Når man går på Amagerbrogade, så kender man hinanden."

Birgitte fniser: "Er der ikke noget med at der er nogen fra Amager som aldrig forlader øen. De kommer aldrig ind til byen (København)?"

"Jo, altså. Der kan sagtens gå månedsvis mellem jeg kommer over broen," indrømmer Poul.

"Det er da sjovt!"

Amager er overskuelig. Amager er provinsiel. Amager er hip. Amager er retro. Amager er den nye by i byen. Amager er mødet. Mellem det nye og det gamle. Amager er fremtid. Og Amager er i hvert fald ikke København. Endnu. <<

AMAGERS GREATEST

Amager er ved at få en ny puls. Det startede på Islands Brygge, men er i gang med at sprede sig til resten af Amager: Gamle fabrikslokaler overtages af gallerister og kreative designere. Og i de små mørke kælderbutikker tilbydes der retro-møbler og café latte frem for gammelt ragelse og håndbajere. Vi guider dig gennem det nye Amager – og det gamle:

DET NYE

☐ CAFE BIZZARO

Hvem ville for få år siden have forestillet sig Holmbladsgade som en af byens store cafégader. I dag ligger de skulder ved skulder. Prøv fx Café Bizzaro der skyder Amager ind i wellness-tidsalderen med kvalitetskaffe, hjemmebagte kager og brunchbuffet.

CAFE BIZZARO

Holmbladsgade 15

☐ NY ARKITEKTUR

Der er masser af ny, spændende arkitektur at gå på opdagelse i på Amager – også uden for Ørestad! Tænk bare på Dorte Mandrups gennemsigtige idræts- og kulturhus på Holmbladsgade (på billedet), Kvarterhuset i Jemtelandsgade, Børnekulturhuset på Øresundsvej og omdannelsen af Prags Boulevard til et 1,8 kilometer park- og aktivitetsområde. Og så har vi ikke engang nævnt Tietgenkollegiet, DR Byen og Det Maritime Ungdomshus.

Tilflytteren Birgitte og Amagerbarnet Poul har det godt på hver sin del af Amager.

□ NEW EBBESEN

Bølgen af gallerier er skyllet fra Bryggen videre ud over Amager. Senest er Galleri Ebbesen rykket til bydelen og blevet til New Ebbesen

NEW EBBESEN

Strandlodsvej 15

□ PARADIS IS

De gæve folk i 2300 S lader sig ikke længere spise af med dybfrosne regnbueis. Nu har himmelske Paradis Is også fundet vej til Amager med sit brede udvalg af cremede is i lokaler hvor der tidligere lå en bodega.

PARADIS

Amagerbrogade 9

□ AMA'R SUSHI

Der er stadig mere Sussi og Leo end sushi over Amager. En enkelt fiskepioner er det bog blevet til. På otte kvadratmeter leverer Ama'r Sushi take away af god kvalitet.

AMA'R SUSHI

Øresundsvej 3

□ GO AWAY

Økologiske specialiteter og kulinarisk take away-kræs fra hele verden er på programmet hos Go Away der med to butikker på Amagerbrogade begynder at ligne Amagers første egentlige deli-kæde.

GO AWAY

Amagerbrogade 7 + 219

□ AMAGER KULTURPUNKT

Med Amager Bio som spyspids er der kulturtilbud i alle afskygninger i Amager Kulturpunkt. Samlingspunkt for bydelens kulturföreninger, banko, billard samt spillestedet Cafekino der giver plads for mere intime koncertoplevelser.

AMAGER KULTURPUNKT

Øresundsvej 6

□ FISH & BEER

Lokker med en original kombination af frosne fisk og specialøl. Sild, sushi og seafood langes over disken sammen med pilsnere og pale ales i butikken på Amagerbrogade.

FISH & BEER

Amagerbrogade 143

□ BADNING

Islands Brygge har Havnebadet – Amager kan lokke vandhunde med både Amager Strandpark med sin to kilometer lange sandstrand og lagune, Kastrups konkylieformede Søbad og Det Maritime Ungdomshus.

DET GAMLE

□ BODEGALIV

Caféerne er på vej, men Amager er stadig Bodegaland. En næsten endeløs række af gammel dags værtshuse med billard, jukeboxe og høkerpils fordeler sig i sidegaderne: Café 34, Bingobar, Amagerstuen, Poppen, Prinsen,

Svingeren og Sylfiden – for nu bare at nævne et lille udvalg. Særlig frygtindgydende er Jaguar Bodega på Holmbladsgade – en saloon-agtig sag med plads til små hundrede gæster.

□ SOVS OG KARTOFLER

Ingen steder er sovsen brunere og kartoflerne hvidere end på Amager hvor en god håndfuld spisesteder stadig trakterer med det gamle danske køkken. Er du til dét, kan du fx prøve Longhorn på Englandsvej eller Restaurant Karetten i Hollænderdybet.

□ RETROGRILL

Der er stadig masser af pølsevogne og grillbarer af den gamle skole. Blandt favoritterne er Power Grill Cafeteria på Englandsvej 35 der er en af øns ældste kinagrill'er

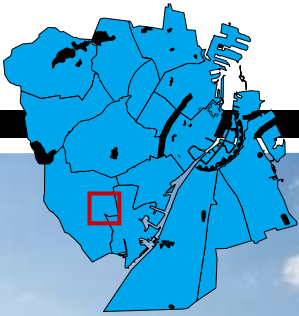
□ SPISETEATER

Det traditionelle serveringsteater lever på Amager i skikkelse af Røde Kro Teater. Et stort og trofast stampublikum myldrer til de to årlige forestillinger, én revy og én farce, der kører efter devisen: fyldte glas, fyldte maver og let, uforpligtende underholdning. Teatret har – bortset fra en pause fra 1961 til slutningen af 1980'erne – vist revy regelmæssigt siden 1886.

RØDE KRO TEATER

Øresundsvej 4

HØJHUSE PÅ GRØNTTORVET

Før blev blomsterne plantet om på Grønttorvet. Nu skal der plantes højhuse og tusindvis af boliger for milliarder. Grønttorvet i Valby skal forvandles til bydelen med den brede *appeal*.

GRØNTTORVSFAKTA

- Den kommende bydel omfatter ca. 2.000 nye boliger og, måske, enkelte højhuse. Projektet er endnu ikke blevet godkendt af kommunen.
- The Carlyle Group, der sammen med Hoffmann Ejendomme A/S skyder penge i Grønttorvet, er et af verdens største investeringsselskaber med investeringer for over 320 mia. kr.
- Selskabet har de seneste år oprustet kraftigt i København med ejendomsprojekter på bl.a. Krøyers Plads, Amerika Plads, Bryggen Waterfront og i Dragør.

Industri og byliv har efterhånden intet med hinanden at gøre. Grønttorvet ved Gammel Køge Landevej i Valby lukker og slukker snart. Den 16 hektar store grund skal frem til 2012 udvikles til en energisk bydel i Valby med op til 2.000 nye boliger og måske 'et par højhuse'.

"Men det kapitel ligger slet ikke fast endnu," siger direktør Thomas Lindström fra investeringsselskabet The Carlyle Group der sammen med Hoffmann Ejendomme har købt grunden og pumper seks-otte milliarder kroner i den nye bydel.

"Nu skal vi først starte arkitektkonkurrencen og se hvad der kommer ind af forslag. Det er ikke en nødvendighed for os at bygge højt, men hvis der kommer nogle spændende forslag, er det da bestemt en mulighed."

MODSTYKKE TIL KRØYERS PLADS

Gert Olsen fra Hoffmann Ejendomme understreger at det er meget vigtigt at have en åben dialog om udviklingen af Grønttorvet.

"Vi skal ikke have et nyt Krøyers Plads. Her ønsker vi at så mange parter som muligt har været med til at drøfte udviklingen af Grønttorvet før vi præsenterer de endelige planer."

Juul & Frost Arkitekter kommer til at stå for at koordinere idéudviklingsprocessen for den nye bydel hvor mantraet er 'løbende orientering'.

"Det bliver en spændende proces. Mange tegnestuer skal komme med bud på den fremtidige bydel, og så inviterer vi også borgere, kunstnere og kulturpersonligheder til at tematisere hvad bydelen skal gå ud på. Alle de informationer stopper vi ned i computeren, og det

➤ Højhuse med boliger kan blive en del af Grønttorvets fremtid. Intet ligger dog fast endnu.

bliver med tiden til en tredimensional model af den kommende bydel,” fortæller Flemming Frost, partner i Juul & Frost Arkitekter.

FRA HVID TIL GRØN PLET

Grønttorvet er en hvid plet på de fleste københavneres mentale landkort. Det skal der laves om på i fremtiden, håber Flemming Frost.

“Jeg tror projektet kommer til at smitte positivt af på de omkringliggende bydele. Lige

nu er der et hegn om hele området. Når det forsvinder, kommer Valby til at hænge bedre sammen. Der hvor hegnet nu afskærer al bevægelse, bliver der åbnet med nye torve, veje, parker og pladser,” siger Flemming Frost.

Gert Olsen ser frem til et område med plads til alle – også dem uden tykke tegnedreng.

“Begrebet billigboliger er kommet til København. Og det er kommet for at blive,” siger han på solid jysk dialekt.

“Men vi har også et bystyre i København som gerne ser flere højhuse i stationsnære områder. Grønttorvet ligger i et trafikknudepunkt, så vi har da et ønske om at bygge i højden. Det giver også mere plads til grønne områder på jorden.”

“Men vi kommer ikke til at bygge kontortårne. Nej, vi taler om bolighøjhuse i en 40-60 meters højde. Men, det hele afhænger af hvordan bydelen kommer til at gå i spænd med de nuværende omgivelser.”

Og Grønttorvet? Ja, det flytter til Nord-europas største handelscenter for blomster og fødevarer i Høje Taastrup. <<

➤ Grønttorvet (nu Israels Plads) ca. 1910

GRØNTTORV HISTORIE

- Københavns første samlede Grønttorv lå på Christianshavns Torv fra 1868 til 1889.
- Grønthandlerne fik brug for mere plads, og i 1889 flyttede de til den nyanlagte plads som vi i dag kender som Israels Plads.
- I 1958 blev også Israels Plads for lille til agurker og tomater, og de mange grossister rykkede til Valby.

1755 Det store fængsel dominerer Christianshavns Torv

1875 Den anden side af Christianshavns Torv lugter stadig af provinsidyl

1890 Det mere beskedene kvindefængsel (t.v.) har afløst den barokke mastodont

OLD SCHOOL KBH

CHRISTIANHAVNS TORV

**FRA SUMP
TIL CITY**

1590

For 400 år siden er hele det område vi i dag kender som Christianshavn intet andet end et sumptet pitstop for grøntsagssælgende amarrkanere på vej til hovedstaden. Området er groft sagt en stendæmning med vand på begge sider der forbinder det ødebeliggende Amager med Kongens København.

1616

Den allestedsnærværende Christian 4. beslutter at inddæmme området til en fæstningsby i sit eget navn der skal beskytte København og flåden mod ydre fjender og fremme handelen. Christian hiver en kanalvant hollandsk ingeniør til byen, og han tænker fra starten et kvadratisk torv ind i sin byplan.

1623

Bastionerne, den indre kanal og befæstningen af den nye bydels vigtigste gader bliver anlagt i ekspresfart. Med i dette første ryk er også Christianshavns Torv der bliver placeret på områdets højeste punkt. Christianshavn fungerer som delvis uafhængig købstad indtil den i 1674 bliver indlemmet i København.

1662

Grunden der i dag huser blandt andet 'Lagkagehuset' står og skranter med kun ét sølle hus. Frederik 3. overtager herligheden og indretter et Børnehus – datidens svar på børnehjemmet. Allerede efter et par år udvides klientellet imidlertid med forbrydere og 'tyvagtige og løsgtige kvinder'.

1740

For at presse citronen lægger man en stor tekstilindustri i fængslet hvor børn og hærdede forbrydere knokler skulder ved skulder. Udvidelsen fører til at man opfører en ny og større bygning der i sin stætelige, senbarokke stil helt kommer til at dominere Christianshavns Torv.

I samarbejde med

BYMUSEET

Vesterbrogade 59
København V

www.bymuseum.dk

man, tor-søn: 10-16
ons: 10-21
tir: lukket

Tekst: Gitte Jørgensen

1790

Fængslet skifter navn til Tugt-, Rasp- og Forbedringshuset og indlogerer nu ikke længere børn, men blander stadig fanger på kryds og tværs. En af de mere farverige indsatte er guldhornstven der helt atypisk for forholdene nærmest får kæledæggestatus med eget lille værksted.

1817

I bedste Hollywoodstil organiserer fangerne et fangeoprør ved hjælp af finurlige kodebreve. Aktionen mislykkes dog totalt: Hovedbygningen nedbrænder, og bagmændene bliver prompte henrettet. Først i 1861-64 bygger byen en ny hovedfløj og forvandler den, klog af skade, til rent kvindefængsel.

1929

Fremskridtet presser sig på i form af en ny Knippelsbro, og brøens boulevard skal føres videre gennem Christianshavn. Fængslet ligger i vejen, så det må vige for funkisbygningen 'Lagkagehuset'. Det skaber dog røre blandt lokalboerne der ikke er meget for at slippe torvets neddæmpede særpræg.

1940

Ti år senere får Christianshavns Torv endnu en funkisejendom på hjørnet af torvet – hvor der i dag er Brugs. Men denne gang er paraderne nede. Måske fordi ejendommen blandt andet skal huse den store Atlantic-biograf der kommer til at ligge og lyse op i bydelen gennem de mørke krigsår.

2007

Christianshavns Torv anno 2007 er med sine nyere karreer kun en skygge af sig selv – set med renæssance-nostalgiske briller. Men den brostensbelagte plads og de grønlandske skulpturer, som blev opstillet i 1930'erne, er alligevel med til at skabe en vis intimitet i det ellers tæt trafikerede område.

Kvindefængslet danner
torvets nordlige væg **1900**

Bilerne er ankommet
til Christianshavns Torv **1920**

Lagkagehuset har afløst kvindefængslet
der lå i vejen for Torvegades udvidelse **1960**

Aktuel særudstilling

Liv og Død
Goddag og farvel i et
flerkulturelt København

LYKKEGAARDS

DAULE

AF MORTEN LYKKEGAARD • ILLUSTRATION: SØREN MOSDAL

PETER HØEG OG DET METEOROLOGISKE HELVEDESÅR

Asfalt på asfalt, beton på beton, skrald og knuste flasker og kolossale gule busser med nervenedslidte chauffører der buldrer gennem gaderne og hellere slår en cyklist ihjel, end risikerer den rungende tomhed når bremseklodsen hamres i og alting går i stå. Og vejret? Det er som om jorden er blevet vendt på hovedet og Stillehavet dagligt tømmes ud over én. Himlen er flækket af regn. Det er sommer i København, i det meteorologiske helvedesår 2007.

En dag søger jeg ly i Cinematekets boghandel. Stedet er en oase af viden og kultur. Store, klassiske film med tidløse mesterværker af Bergman, Truffaut og andre gudbenådede koryfæer står linet op i skønneste alfabetiske orden. Jeg rammes af en pludselig veneration for stedet og tørrer forsigtigt regnen af mig før jeg vover at tage én af disse filmperler i hånden.

Oppe ved disken står en lille mand med dynejakke og en Fjällräv på ryggen. Han ligner én der er på vej med den næste båd til Norge. Så går det op for mig hvem det er. Det er løgn, tænker jeg.

Det er Peter Høeg. Danmarks engang eneste nulevende verdensberømte forfatter. Manden der donerede størstedelen af sin formue til altruistiske projekter i den tredje verden, og så ellers – med ét – forsvandt fra offentlighedens søgelys. Helt og aldeles. Mens rygter svirrede om at han havde sluttet sig til en sekt langt, langt inde i Jylland. Stakkels mand.

En ung svensk, kvindelig journalist fik endelig opsporet ham og hevet et par åndrige ord ud af ham, og kort efter udgav han en længe ventet roman. Noget med en fortræffelig høreelse. Den solgte ikke. Og så forsvandt han igen.

Men nu stod den sky og hemmelighedsfulde forfatter altså her og prøvede høfligt at udfritte ekspedienten om en eller anden film. Hvad var det? Sagde han ikke Peter Sellers? Og noget med en panter? Et fantastisk sammentræf. Jeg havde just været i Fona og set et smukt, lyserødt boksæt med alle Pink Panther-filmene til en rørende billig klat penge. Mon ikke det var den han spurgte efter? Peter Høeg har vel også humor.

Normalt ville jeg aldrig bryde ind. Jeg hader det. Hader den akavede samtale med fremmede mennesker. Man bryder ind i en intimsfære, og når først informationen er overdraget hvad gør man så? Står lidt dumt og kigger på hinanden, nikker stift, og skynder sig væk til hver sit hjørne af verden. Men nu skal det være løgn, skal det. Jeg står med værdifuld information på hånden, noget den store forfatter desperat eftersøger. Jeg træder et skridt frem.

– Er det Pink Panther-pakken du leder efter?

Peter Høeg kigger på mig som om jeg har fået hamret en teltpløk igennem kraniet. Så smiler han behersket, måske lidt anstrengt, og siger så med overbærende, lettere nasal stemmeføring.

– Nej, det er *Les Balles*, det franske mesterværk.

Milliarder af regndråber eksploderer mod den store rude ud til gaden. Et kort øjeblik overvejer jeg et stærkt argument for Peter Sellers' geni, men det her er nok ikke det rette forum. Jeg nikker tavst, vender mig og går ud i regnen.

Sådan går der et par uger med smågrynten og plejen af såret forfængelighed indtil jeg en aften i august står foran Grand i Mikkel Bryggers Gade med hundredvis af andre og spiller Kraftwerks *The Model* på blokfløjte. Det er en del af Strømfestivalen. Folk puster og spytter i lange træerør og adskillige ben spræller dansende ud fra vinduerne i bygningerne på hver side. Selv en ældre herre, der med sin kraftige, sølvfarvede manke ligner en filosof, læner sig ud af sit lille vindue og betragter anerkendende hele skuet.

Alle er glade, regnen pløkker for en gangs skyld ikke løs på gud og hvermand, og København er slet ikke så værst igen.

KALENDER SEPTEMBER

AIRPLAY – MELLEM BYEN

En hinkekamp på Dronning Louises Bro er ikke just hverdagskost, men ikke desto mindre en af ingredienserne i Airplays interaktive byrumsudstilling. Otte steder i byen leverer fem kunstnere "nu-oplevelser" til københavnere der tænker for meget på i morgen.

24. august – 8. september
www.mellembyen.worldpress.dk

MAD OPERA PÅ DOCKEN

Der er godt nyt til alle germanofile der tæller dagene til årets Oktoberfest. Den søde ventetid kan nemlig fordrives i selskab med Wagner, pifferringen og fadøl ad libitum når Kulturkajen blænder op for endnu en omgang MAD OPERA. Nu på tysk.

14. – 15. september
Docken, Færgesøvej 35

FRIDAY NIGHT SKATE

Glem alt om billige uni-øl eller hånd-i-hånd-biograftere. Det er fredag aften, og du skal ud og stå på rulleskøjter! Endnu et amerikansk fænomen har ramt København, og du kan hveranden fredag trille med på den 15-20 km lange rute rundt i byen.

14. sept, 28. sept, 12. okt, Kl. 20
fra Kongens Nytorv metrostation

BYGNINGSKULTURENS DAG

2007 står i industrikulturens tegn, og for dig der render rundt med lidt af en maskinentusiast i maven, byder denne weekend på et slaraffenland af guidede ture til klassikere som H. C. Ørstedsværket.

8. – 9. september
Program på www.kulturarv.dk

THE VOICE '07

Mon ikke grundlægger Georg Carstensen vender sig i graven når Tivoli for 4. år i træk lægger have til The Voice koncert hvor navne som Anna David, Infernal og Coolio fyrer op under abonnerer og andet godfolk.

24. september
Tivoli

LINK UP SHOWCASE 2007

Amagerbrogade er centrum for begivenhederne når seks unge arkitekter og designere under temaet 'MØDE' pryder byens rum. Installationer som gasbetonstole og den såkaldte Københavnerflise 2.0 vil med garanti gøre aftenuren til en helt ny oplevelse.

14. – 30. september
Læs mere på www.linkup.nu

Hvordan bliver Öresundsregionen til fremtidens unikke metropol?

Idétävlingen / idékonkurrencen

ÖresundsVisioner 2040 søger kreative svar, skæve ideer og store tanker

Konkurrencen udskrives 6.9.07 på en fyraftenskonference, som er åben for alle. Læs mere på oresundsvisioner2040.dk

29. juni - 21. oktober 2007 • Abent alle dage kl. 10-17
 Strandgade 27B • 1401 København K • www.dac.dk
 udstilling • café • boghandel • konference

WWW.COPENHAGENX.DK
 FØLG BYENS FORANDRING PÅ
 NETTET OG VIA NYHEDSBREV

FÅ KATALOGET / GRATIS I DANSK ARKITEKTUR CENTER

KATALOG & BYGIDE > OPLEV BYEN
 PÅ EGEN HÅND
 Byguden "NY ARKITEKTUR I
 HOVEDSTADEN" og udstillingens
 katalog giver dig overblik over
 byens forandring og udvikling.

BYGIDE
 PRIS 75 KR

Foto: Big - Esten Bruun

INFOPOINT > MØD OS I BYEN

Hen over sommeren står vi klar til at besvare dine
 spørgsmål og vise dig ud i byen. Find en INFOPOINT
 nær dig på www.copenhagenx.dk

TAG MED UD I BYEN

**FOTOKONKURRENCE > VIND EN
 FLYVETUR OVER KØBENHAVN**
 Hvordan ser din bydel ud? Tag et foto af byens
 forandring og deltag i konkurrencen om en guidet
 flyvetur over hovedstaden for tre personer. Alle, der
 sender fotos ind, får en gratis billet til udstillingen
 og mulighed for at se deres foto udstillet.
LÆS MERE PÅ WWW.COPENHAGENX.DK

**GUIDEDE TURE > MÅ VI TAGE DIG MED
 UD I BYEN?**
 Kom med Copenhagen X på gratis guidede ture
 hver søndag i fire af hovedstadens nye byområder.
 Sejl fra Nord-til Sydhavnen, gå via Bryggebroen
 fra Vesterbro til Amager, spadser gennem Ørestad
 City og tag cyklen fra Frederiksberg til Nørrebro.
SE PROGRAM PÅ WWW.COPENHAGENX.DK

PODWALKS > LYT TIL BYEN

Oplev byen på en podwalk – en guidet tur som
 lydfil downloadet til din mp3-afspiller – fortalt af
 arkitekter, beboere, borgmestre og andre af byens
 stemmer. Du kan blandt andet tage på rundtur
 i den fremtidsorienterede bydel Ørestad Nord
 og på et nostalgisk strejftog på Nørrebro med
 dramatikeren Jökum Rohde som guide.
DOWNLOAD PÅ WWW.COPENHAGENX.DK

**CYKELRUTER > MØD BYENS FORANDRING
 PÅ DIN CYKEL**

Følg fem cykelruter til nye kvarterer og ny
 arkitektur. Start f.eks. i Dansk Arkitektur Center
 og kør forbi Tietgenkollaget, IT-Universitetet,
 DR Byen og videre til Amager Strand. Se også det
 nye Skuespilhus på vej til Fyrtårnet på Amerika
 Plads eller Frederiksbergs nye pladser.
DOWNLOAD KORT PÅ WWW.COPENHAGENX.DK

OPLEV BYENS FORANDRING

KOM IND I UDSTILLINGEN

29. JUNI 10:00 > **BYEN I
FORANDRING**
> 21. OKT 16:59 2007

**UDSTILLING > START DIN
OPLEVELSE I DANSK ARKITEKTUR
CENTER OG FORTSÆT UD I BYEN**

Foto: Torben Eskerød

29. JUNI > 21. OKTOBER 2007

Få overblik over byens forandring på udstillingen
BYEN I FORANDRING i Dansk Arkitektur Center
og gå derefter på opdagelse der, hvor udviklingen
foregår – nemlig ude i byen.

FØLG UDVIKLINGEN I SEKS BYOMRÅDER:

- VALBY** > FABRIKSHALLER SÆTTER NY SCENE
- FREDERIKSBERG** > FRA JERNBANE TIL METRO
- NØRREBRO STATION** > EN RÅ OASE
- HAVNEN** > FRA INDUSTRIHAVN TIL BYHAVN
- NORDØSTAMAGER** > 10 MIN. TIL STRANDEN
- ØRESTAD** > NY BY PÅ BAR MARK

**CO
PEN
HAG
EN
X**

Foto: Jan Lindén

Udstillingen BYEN I FORANDRING viser et øjeblikstilbede af, hvor og hvordan hovedstaden forandrer sig lige nu og i nær fremtid.

Få overblik over seks nye byområder under udvikling og oplev ny arkitektur, nye boliger, nye byrum og nyt byliv.

Udstillingen er samtidig din guide til at fortsætte videre ud i byen – på guidede ture eller på egen hånd. I Dansk Arkitektur Center kan du hente kort til cykelruter, låne mp3-afspillere med podwalks og få overblik over sommerens guidede ture og debatarrangementer.

NY ARKITEKTUR / NYE BOLIGER / NYE BYRUM / NYT BYLIV

BYEN I FORANDRING

> 29. JUN 10:00
> 21. OKT 16:59 2007

DANSK ARKITEKTUR CENTER VISER COPENHAGEN X
UDSTILLINGEN BYEN I FORANDRING

Copenhagen X er en åben by- og boligudstilling (2002-2012) skabt af partnerskabet Realania, Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune i samarbejde med Dansk Arkitektur Center.

DAC | DANSK ARKITEKTUR CENTER
29. juni - 21. oktober 2007 · Åbent alle dage kl. 10-17
Strandgade 27B · 1401 København K · www.dac.dk